



Gençler Ne Der?

6 Sayılık
Özel Koleksiyon



Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

yayına hazırlayanlar

Hazal Sıla Şahin - ALİKEV Programlar Sorumlusu
Sinem Çakır - ALİKEV İletişim Sorumlusu

Tasarım ve Mizanpaj:
Marjinal Porter Novelli

içindekiler

Önsöz.....	03
Yahu Biz Ne Yaşıyoruz - Serav Dicle Amaç.....	05
Barınma mı? - Linda İncir.....	07
2032'de Bir Öğrenci Evi - Zekiye Nur Bağcı.....	09
Okullar Açılmış(!) - Aliye Kurt, Seyhan Yegin.....	10
Toplumsal Cinsiyet Rollerinden Sıyrılmak: Queer(Kuir) Teori - İrem Uçar.....	13
Dünya yerinden oynar, kadınlar özgür olsa - İrem Uçar.....	15
Feminizme Neden İhtiyacımız Var? - Serav Dicle Amaç.....	16
Çocukların Perspektifinden Toplumsal Cinsiyet Eşitliği - Linda İncir.....	18
Biz Olmak - Aliye Kurt, Seyhan Yegin	20
25 Kasım'a Giderken - Şeyma Arıkan.....	22
Akıfta Bir Gün - Serav Dicle Amaç.....	24
Bir Genç Sanatçı Hikayesi - Seyhan Yegin.....	27
Ataerkil Dünyada Erkeklik Bir Dindir - Göksu Oğur.....	29
2023 mü Demeliyim Yoksa Sen mi Gerçek İsmi Söylemek İstersin? - Linda İncir.....	30
Flört Şiddeti ve Medyadaki Tasviri - İrem Uçar.....	33
Aşk Bize Benzer - Serav Dicle Amaç.....	35
Hiç Sevgilim Olmadı - Benu Sumbültepe.....	37
Ma Rıhna Nehna Hon! - Bünyamin Çelik, Emre İpekyüz.....	38
Günün En Şanslı Kişisi - Linda İncir.....	40
Unutmadık - Gizem Aydoğdu.....	42
Gitmedik - Aliye Kurt.....	44
Atık, Tasarım ve Emek Üzerine Sohbet - Veli Arslan.....	46
Medyaya Eleştirel Bir Perspektif: Toplumsal Cinsiyet ve Temsil İlişkisi - Eylem Özkara....	50
Yürüyüşler, Sloganlar ve Direniş: Dünyada 8 Mart 2024 - Eylem Özkara.....	53
Bir Barınma ve Hafıza Mekanı Olarak Bayram Sokak - İrem Uçar.....	58
Kardeşimsin Berkin, Kardeşimsin Alexis! - Serav Dicle Amaç.....	60
Frankenstein'in Düşündürdükleri - Şeyma Arıkan.....	62
8 Mart - Gizem Aydoğdu.....	64
Mesleki Eğitim Programı Adı Altında Yasal Kölelik:	
MESEM Çocukları Koruyor mu Öldürüyor mu? - Serav Dicle Amaç.....	66
Medyaya Eleştirel Bir Perspektif: Dijital Bir Fanusta Yaşamak - Eylem Özkara.....	69
Başka Bir Dünya Mümkün - Linda İncir.....	72

önsöz

Medya modern iktidarların en güçlü araçlarından biridir. Medya araçları hem hakikati gösterebilir hem de onu istediği biçimde şekillendirebilir. Gücünü görünür ve görünmez olanı belirlemesinden alır. Türkiye gibi gündemin sürekli değiştiği, sansür politikalarının sıklıkla uygulandığı ülkelerde etnisite, din, sınıf ve cinsiyet temelli ayrımcılığa uğrayan grupların sesi medya yoluyla da bastırılır. Bu durumlarda kendi gündemini anlatmak hayati bir ihtiyaç haline gelir ve çeşitli alternatif kanallar oluşturulur. Ali İsmail Korkmaz Vakfı (ALİKEV) olarak gençlerin, genç kimlikleriyle birlikte kesişimsel ayrımcılığa uğradığının ve seslerinin bastırıldığının farkındayız. “Gençler Ne Der?” tam da bu noktadan 6 Şubat depremlerinin ardından gençlerin daha da kısılan seslerini duyurma ihtiyacından doğdu.

Türkiye'nin sürekli değişen gündeminde gençlerin hem toplumsal olaylara hem de genç olmanın getirdiği sancılara dair düşüncelerini aktarması hep çok zordu. Gençler ya sadece genç kimliğine sıkıştırıldı ya da gündeme dair söz söyleme, kendi gündemlerini ortaya koyma gibi “ciddi” meselelerin dışında bırakıldı. “Gençler Ne Der?” gençlere medya yoluyla, istedikleri araçlarla ve hak temelli yaklaşımla özgürce içerik üretebilecekleri alternatif bir alan açma amacıyla ortaya çıktı.

Proje kapsamında hak temelli medya içeriği üretimine dair 7 ay boyunca hem teknik hem de tematik atölyelere katılan gençler aylık tematik bültenler çıkardılar. Proje boyunca bülten ekibimiz giderek genişledi. Her türlü acemiliğe, deneme ve yanılmaya alan açan “Gençler Ne Der?” bülten ekibi kendine ait etik yayın ilkeleri olan bir oluşum haline geldi. Her bülten için düzenli toplantılar gerçekleştiren gençler birbirleriyle fikir alışverişinde bulunarak üretimlerini güçlendirdiler. Bu bültenler bize gençlerin her konuya dair söz üretebilme beceri ve kapasitelerini gösterirken gençlerin özgün gündemlerini de ortaya koydu. “Gençler Ne Der?” bültenlerinin ilk altı sayısının bir derlemesi olan bu yayında bugüne, düne ve yarına dair hakikatleri, tahayyülleri ve çok daha fazlasını ana akım ve alternatif medya kanallarının görmezden geldiği gençlerin gözünden görebilirsiniz. Bu bültenlerde gençlerin toplumsal cinsiyet, ekonomik kriz, eğitim, barınma gibi hep gündemde olan meselelere dair sözlerinin yanında umutları, umutsuzlukları, yorgunlukları, sancuları ama en önemlisi de her zaman direnişe ve dayanışmaya dair inançları var. Gençlerle birlikte gençlerin hak temelli yaklaşımı içselleştirerek kendilerini özgürce ifade edebilecekleri alanlar oluşturmaya devam edeceğiz.

Hazal Sıla Şahin
ALİKEV Programlar Sorumlusu

1. Sayı



Yahu Biz Ne Yaşıyoruz?

 Serav Dicle Amaç

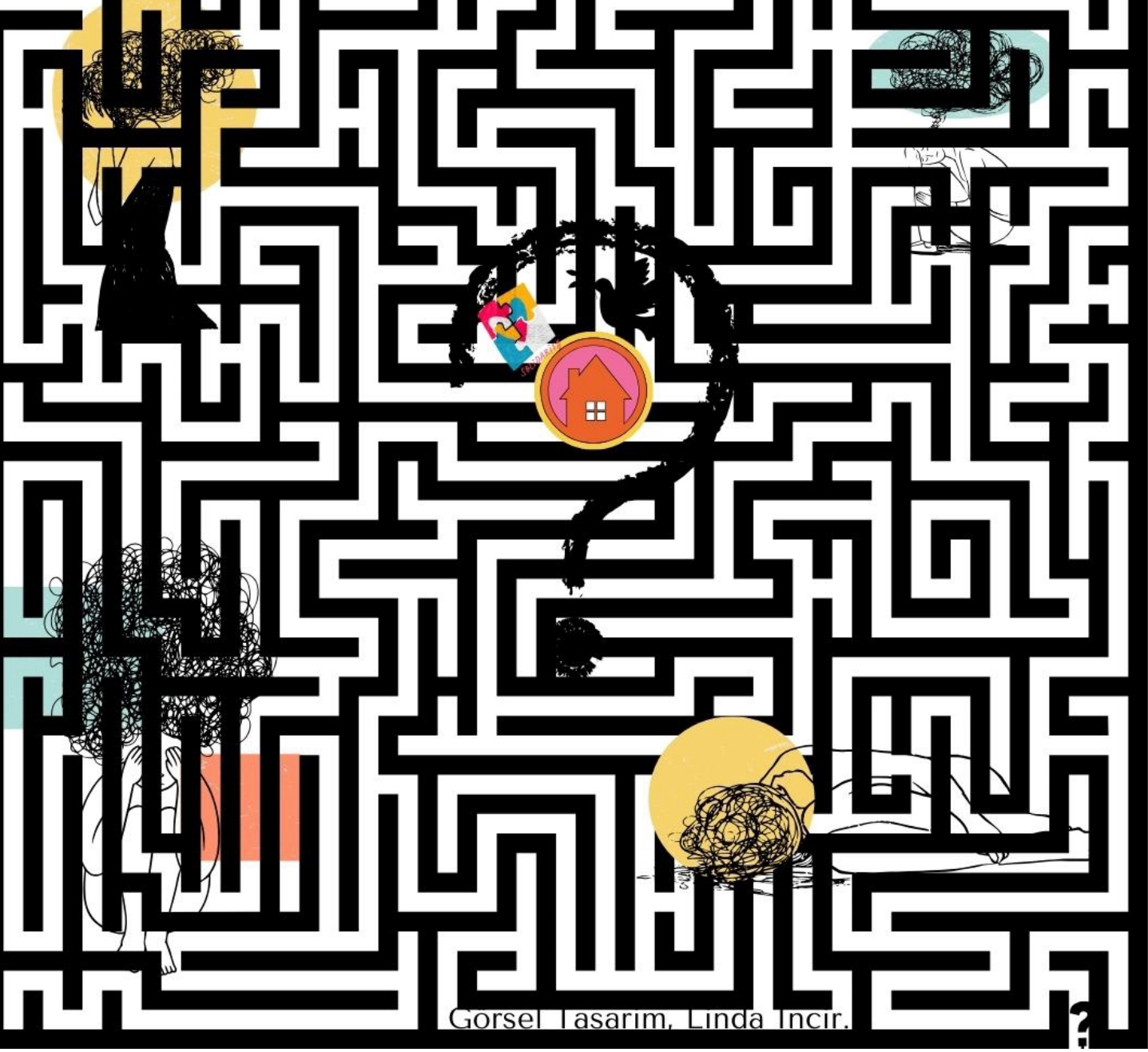
İlkokulu, ortaokulu ve liseyi bitirdiniz. Üniversite sınavında kendinize göre başarılı oldunuz. İstedığınız üniversitede veya istediğiniz bölümdesiniz. Tebrikler, bölüm sonu canavarı ile karşılaşmaya hak kazandınız! Peki, şimdi ne yapacaksınız?

İstanbul trafiğinde İstanbul'un bir ucundaki evimden şehrin diğer ucundaki okuluma gitmeye çalışırken "Yahu biz ne yaşıyoruz ya?" diye sorguladığım anların sayısını size nasıl anlatabilirim bilmiyorum. Okula vardığımda ise yemekhane ücretlerinin, yurt ve kiralardan, bir kitabın fotokopisinin bile ne kadar pahalı olduğundan yakınan dostlarımla sohbet ediyorum. Bu sohbetlerin sonunda ise artık içimden geçirmek yerine haykırıyorum, "Yahu arkadaşlar, biz tam olarak ne yaşıyoruz ya?!" diye. Gelin birlikte bakalım ne yaşadığımızıza.

Özellikle devlet üniversitesinde okuyan öğrencilerin öncelikli beslenme alanı okulun yemekhaneleri. Küçük bir şehirde okuyorsanız veya okulunuz merkezi bir yerde değilse zaten başka bir şansınız kalmıyor. Bu senenin gündemlerinden biri yemekhane ücretlerine gelen ardı arkası kesilmez zamlar oldu. Hacettepe Üniversitesi, yemekhanesine %76 oranında zam yaparken ODTÜ %80, Boğaziçi %100 zam yaptı. Ege Üniversitesi'nin yaptığı zam oranı ise %200'den fazla! Sosyal medyada sık sık gördüğüm şeylerden biri ise insanların "20 liraya dışarıda yemek yiyemezsiniz ama okulunuzda yiyebiliyorsunuz, oturun şükredin, çok şanslısınız!" sözleri. Neden dışarıda 20 liraya yemek yiyemiyoruz? Yemekhanelerimizin, içinden böcek ve kurt çıkan yemeklerine neden şükretmek zorundayız? Biz öğrenciyiz, okullarımız bizi gelir kaynağı olarak göremezler. Çoğumuzun ailesi asgari ücretle geçinmeye ve çocuklarını okutmaya çalışırken yapılan bu akıl almaz zamlar insafsızlıktan başka bir şey değil. Gelin birlikte ufak bir hesaplama yapalım. Ege Üniversitesinde okuyan bir öğrenci olduğunuzu varsayalım. Güncel fiyatlarıyla Ege'de kahvaltı 35 TL, öğle yemeği 15 TL, akşam yemeği ise 35 TL. Bir gün boyunca üç öğününüzü yemekhaneden yerseniz gün sonunda 85 TL harcamış olacaksınız. 30 gün boyunca her gün üçer öğün olacak şekilde yemekhaneden beslendiğiniz takdirde aylık masrafınız 2550 TL oluyor. Çoğumuzun tek gelir kaynağı olan KYK bursu ise aylık 1250 TL. Bir aylık yemek masraflarını bile ödeyemeyen biz öğrenciler, mecburi olarak öğün atlamaya başlıyoruz.

Bir diğer ana sorunumuz ise barınamıyor olmak. Öğrencisi olduğum Boğaziçi Üniversitesi geçtiğimiz aylarda yurt krizi ile medyayı salladı. 15 ve 12 kişilik koğuş tipi yurtları ile bizi barındırdıklarını sanıyorlar. Yurt çıkmayan yüzlerce öğrenci ise okula yakın kiralık ev arayışına geçti. Hisarüstünde en uygun kiralar 20 binden başlıyor, onlar da kırık dökük eski evler. Ev sahipleri ise en fazla üç öğrencinin ev tutmasına izin veriyor. Eve çıkamayacak olan öğrenciler özel yurt arayışına girdi fakat onlar da artık neredeyse bir ev kirası ücretinde. Böyleyken öğrenciler zorla okulu dondurma seçeneğine yönlendirildi. Bu sorun yalnızca Boğaziçi’nde yaşanmıyor. Öğrenciler için uygunluğu ve İstanbul’a kıyasla daha ucuz olmasıyla öğrencilerin başlıca tercihlerinden olan Ankara’da da durumlar benzer. Orta Doğu Teknik Üniversitesi’ne yakın olan ve çoğunlukla öğrencilerin kaldığı semtlerden 100. Yıl İşçi Blokları Mahallesi’nde kira fiyatları %151,4 oranında arttı.

Sorunlarımızın bir insanın hayatını sürdürebilmesinin ilk adımları olan barınma ve beslenme gibi konulardan oluşması trajikomik. Bunları çözmek yerine yetkililerin verdiği “Gidin çalışın o zaman, bizim zamanımızda biz hem okuyup hem de çalışıyorduk.” sözleri ise bize yardımcı olmuyor. Neredeyse hepimizin sabahtan akşama kadar dersi var, günümüzü tam zamanlı veya part-time bir işe ayırabilmemiz çok zor. Kaldı ki, bizler genciz. Bundan birkaç sene sonra zaten iş hayatına adım atmış olacağız. Onun öncesinde, bu yaşımızda biraz da olsun gençliğimizi yaşamak istemek suç mu? Sözlerimi, CHP Yoksulluk Dayanışma Ofisi’nin hazırladığı “Genç Yoksulluğu Dosyası”nda geçen bir cümleyle sonlandırmak istiyorum: “Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında eğitim hakkını kullanmak isteyen her gencimiz ilköğretimden üniversiteye kadar aşması gereken engellerle karşı karşıya.”



Gorsel Tasarım, Linda İncir.

Barınma mı?

 Linda İncir

Bir toplumun geleceği, haklarımıza verilen değerle şekillenir.

Bu yazıda, eğitim ve barınma haklarında yaşanan ihlallerin, psikolojik sağlığımız üzerindeki etkileri üzerine düşündüm.

Son yıllarda yaşanan küresel krizler, afetler ve olağanüstü durumlar, insanın temel yaşam gereksinimleri arasında yer alan eğitim ve barınma haklarının ihlal edilmesine yol açtı.

Yaşanan küresel krizlerin beraberinde getirdiği ihlaller ve eşitsizliğin, toplumun yapısını ve geleceğini tehlikeye attığını söyleyebilirim. Bu durum kişilerin fiziksel ve zihinsel sağlıklarını etkileyerek toplumun refah seviyesini de aynı oranda düşürüyor.

Tıpkı bir zincirin halkası gibi toplumun parçası olan bireylerin yaşadığı hak ihlalleri, başta sağlık gibi birçok hakka erişimi de olumsuz etkiliyor. Eğitim ve barınma hakkımızın ihlali ve sınırlandırılması söz konusu olduğunda sağlığımızın nasıl etkilendiğini düşünelim.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) sağlığı, 1948 yılında kabul ettiği ve hala geçerli olan şu şekilde tanımlamıştır: “Sağlık, sadece hastalık veya sakatlığın olmaması değil, aynı zamanda fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak tam bir iyilik halidir.”

Bu tanım, sağlığın sadece hastalık veya sakatlığın olmadığı bir durum değil, aynı zamanda fiziksel, zihinsel ve sosyal iyi olma hali olduğunu vurguluyor. Yani sadece fiziksel sağlık değil aynı zamanda zihinsel ve duygusal iyi olma hali, sosyal ilişkilerde denge ve refah da sağlığın önemli bileşenleridir.

Bu konuyu psikolojik sağlığımız üzerinden ele alarak kendi hislerimden ve düşüncelerimden bahsedeceğim.

21 yaşında, öğrenci olan ve henüz kendi ekonomik özgürlüğü olmayan bir bireyim. Eğitim ve barınma sürekli gündemimde olduğundan bu yazı vesilesiyle hissettiklerimi buraya dökmek istiyorum. Yaşadığımız yüzyılda şahit olduğumuz olayların, hayat standartlarımızın ve giderek bizi kutuplaştıran mekanizmaların hayatımız üzerinde bizden daha fazla söz sahibi olduğunu düşünüyorum. Eğitimin giderek niteliksizleşmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin olmayışı ve tabii ki barınmıyor olmamız geleceğe hatta bugüne olan inancımı giderek yitirmeme sebep oluyor. Barınma problemi yaşıyor olmak aynı zamanda akademik hayatım başta olmak üzere birçok konu üzerine yoğunlaşmamı engelliyor çünkü arka planda hep sorgulayan, endişe duyan bir ben daha var. Bu endişelerim bulunduğum şehirde kendimi güvensiz hissetmeme de sebep oluyor. Bu güvensizlik birilerine, bir yerlere bağlanamamayı ve ait hissetmemeyi de yanında getiriyor. Dolayısıyla arka planda sürekli bunlar dolaşırken gündelik hayatımda sürekli kaygılı, güvenemeyen biriyim. Tüm bunların beraberinde getirdiği stres de kaçınılmaz oluyor. Birçoğumuzun işsizlik kaygısına ilaveten zaten barınamayacağını düşünmesi bile henüz yola koyulmadan motivasyon kırıcı bir durum. Eğitimde fırsat eşitsizliğini de göz önünde bulundurduğum zaman giderek bir çıkmaza sürükleniyorum. Bu bende psikolojik çöküntü yaratıyor. Böylece sürekli kendime savunma mekanizmaları geliştirmek durumunda kaldığımı hissediyorum. Geliştirdiğim savunma mekanizmaları daha çok geleceğe dönük oluyor ve bu daha iyi hissetmemi sağlıyor. Bunlar benim hissettiklerim. Aslında yazıya dökemediğim hislerim desem daha doğru olur. Bu yazıyı okuyanlara bu kaygılarım ışık olsun isterim çünkü bu kaygılarla başa çıkmaya çalışsan sadece siz değilsiniz.

Hislerin, kaygıların ve hayallerin senin. Onlara sahip çıkmak için elinden ne geliyorsa yapmaya başlamalısın. Yalnız değilsin.



'2032'de Bir Öğrenci Evi'

 Zekiye Nur Bağcı

Ne çizeceğime karar verdikten sonra Sahibinden sitesine girerek İstanbul ve Ankara'daki evlerde arama yaptım. Arama motoruna 'kiralık ev', 'öğrenciye kiralık ev', '1+1 ev' şeklinde anahtar kelimeler yazdım. Aramama yönelik birkaç görsel bulduktan sonra bu evlerden esinlenerek öncelikle kağıda bir ev eskizi çizdim. Ardından Krita programı ile bu eskizin üzerinden geçerek dijital bir ortama aktardım. Evin içindeki eşyaları ve kişileri Google Görseller, Pinterest gibi medyalardan bulduğum fotoğrafları referans olarak doldurdum. Tüm çizim yerine oturduktan sonra boyamaya başladım. Boyarken depresif, bunaltıcı ve hüzünlü bir durumu daha yoğun yansıtmak için mavi ve gri renklerini kullandım. Resmin içindeki daha canlı renkler (kedi, duvar örtüsü ve magnetler) kişilerin hayallerine ve pozitif duygu oluşturmalarına atıf olarak kullanıldı.



KÜNYE

Görsel bulmam ve oluşturmam için Aliye'nin yazısını okuyup kelimeler seçtim "örneğin; enkaz, sınıf, ders, çocuk vb." Seçtikten sonra Stable Diffusion (Aİ)'den görsel oluşturdum sonra Photoshop dan hatalı gördüğüm veya rengi ile oynanması gereken yerleri düzelttim.

(Photoshop ve Stable Diffusion (Aİ) ile beraber kullanarak manipülasyon tekniği ile oluşturulmuştur.)

OKULLAR AÇILMIŞ(!)

✎ Aliye Kurt 📷 Seyhan Yegin

11 Eylül 2023 tarihinde hepimizin bildiği üzere yeni eğitim-öğretim hayatına merhaba dedik. Ancak başta Hatay olmak üzere diğer deprem bölgelerinin "merhabası" acı bir merhaba oldu. Depremde yıkılan binalar arasında maalesef pek çok okul da bulunuyordu. Düşünsenize gözünüzden sakındığınız çocuğunuzu emanet ettiğiniz okul yerle bir oluyor. Bizler sağ kalsak da "ya okullar açıkken olsaydı?" demeden kendimizi alamıyoruz.

İskenderun'da yıkılan okulların öğrencilerini yakın okullara misafir öğrenci olarak almışlar. Okulun kendi öğrencileri sabahçı; misafir gelen öğrencileri de öğrenci yaparak kendilerince bir düzen kurmaya çalışmış okul yöneticileri. Ders süresini otuz dakikaya indirmişler. Teneffüs süresini de beş dakika ile sınırlamışlar. İlkokullar için sınıf mevcutları 35-40 kişi arasında değişirken ortaokul ve liseler için bu sayı 50-55 civarını bulmuş.

Şimdi size bir öğretmen adayı olarak soruyorum: Biz ne yapalım? Her seferinde bir günah keçisi aranıyor ve karar vericilerin güçleri yalnızca biz öğretmenlere yetiyor ya hani...

Birinci sınıfların öğretmeni olduğunuzu düşünün, ders saatiniz yeteri kadar kısıtlı ve 30-35 tane öğrenciye hiç bilmedikleri şeyleri öğreteceksiniz ayrıca siz de depremi yaşamışsınız. Şu anki yaşamınızı da konteynerde devam ettiriyorsunuz, çamaşır yıkamak için bile sıra bekliyorsunuz. Bu koşullardaki bir öğretmen, şartların getirmiş olduğu verimsizlikte ne kadar kendinden bir şeyler katıp öğrencilerini yetiştirecek?

Bir de atanmadığı için intihar etmek zorunda bırakılmış öğretmenler, çalıştığı özel kurumda asgari ücret dahi verilmeyen öğretmenler yokmuşçasına "beyaz önlük" zorunluluğu getirdiler. Beyaz önlük hiçbir şeyin çözümü değil, olsa olsa "on numara(!)" eğitim sistemimizin kefeni olabilir. Bu karar tamamen politik bir karardır, problem üzerine problem getirecektir.

Koca bir kuşak gözlerimizin önünde katlediliyor. Sosyal devletin görevlerinden biri ücretsiz eğitim vermektir. Ama bu koşullarda mı? Bizim sesimiz bile çıkmıyor. Neden? Birilerinden mi çekiniyoruz? yoksa umudumuz mu kalmadı? Birleşmek için hala geçerli bir sebebimiz mi yok? Tüm bu problemlerin yanında velilerimizde olan biteni izlemekle yetiniyor.

Söylemek isterim ki bu şartlar altında okuyan hiçbir yakınımın olmasını istemem. Gönüllülük sahada belli olur. Örneğin, TOG sahaya inerek kadınlara destek vermek için atölyeler kurdu. İskenderun'da gönüllü insanlar konteynerde çocuklara ders verdi, ÇYDD düzenli olarak Antakya'ya su yardımı yapıyor. Bunlar sadece benim bildiklerimin birkaçı. Hepimiz sahaya inip bu çarkı bize doğru çevirmek için elimizden geleni yapmalıyız.

2. Sayı



Toplumsal Cinsiyet Rollerinden Sıyrılmak: Queer(Kuir) Teori

✍ İrem Uçar

Queer(kuir) sözcüğü “yamuk”,”tuhaf”,”acayip” gibi anlamlara gelirdi ve eşcinselleri aşağılamak amacıyla kullanılırdı. Zaman içinde bu ayrıştırıcı sözcük öznelerin kendilerini tanımlamak için başvurduğu bir araç haline geldi. Kullanımında bir aşağılama motivasyonu yatan dönme, ibne gibi kelimeleri de düşünebiliriz bu noktada. Eylemlerde atılan “Velev ki ibneyiz” sloganı ve “Dönmeyiz, dönmeyiz, biz bu yoldan dönme-yiz.” şiarı, bizleri tanımlamaya yönelik kurduğunuz ayrıştırıcı söylemler, varoluşumuzdan bir şey eksiltme-yecek demenin güçlü bir yolu.

Toplumsal cinsiyetin bireyler arasındaki dinamikleri açıklamakta yetersiz kaldığı noktada ise Queer Teori devreye girdi. Olumsuz anlamlarla çevrelenmiş bu kelimenin hem bir hareketin hem de bir kuramın adı olarak varolması ise anlamının bizlere yeniden kazandırılması olarak okunabilir. Paul Goodman’ın 1969 yılında yayınlanan The Politics of Being Queer kitabı, kelimenin bu “yeni” anlamıyla kullanıldığı erken ve önemli örneklerden biri.¹

Peki bu kuram neye hizmet eder? Temelde kimlik olgusuna dair kalıpları yeniden düşündürmeyi amaçlar. Toplumsal yargılardan uzak, her türlü ikiliğin dışında bir yerde konumlandırır kendini. Kuramın, Lgbt+ hareketi ile özdeşleşmesi farklı okumalara kapalı olduğu anlamına gelmez. Postmodern anlatıların odak noktası kimliksizleşmedir. Preciado’nun kimliksizleşme önerisi, politikleşmeyi belirli bir kimliğe bağlama-nın kendisini kısıtlayıcı bulur.

İkiliklerin(kadın-erkek, eşcinsel-heteroseksüel) dolaşıma girmesini ve yapısını sorgular. Cinsiyete bağlı normların doğal olmadığını; tarihsel, toplumsal ve kültürel olarak kurulduğunu, bu nedenle insana dair pratiklerden bağımsız düşünülemediğini savunur. Bu bağlamda Foucault'nun Cinselliğin Tarihi'nde bahsettiği tez, baskıcı bir iktidar altında cinsellik üzerinden bir özgürleşme mücadelesi vermek değil aksine bu iktidarı yeniden kurgulamaktır.

Sibel Yardımcı ve Özlem Güçlü tarafından derlenen "Queer Tahayyül" isimli kitabı incelediğimizde queer teorisinin detaylı okumalarından birine rastlarız. Kitaptaki giriş yazısında; queer kuramının, cinsiyet odağında şekillenen metinlerden ibaret olmadığından bahsedilir. Bireysel deneyimler önemli olduğu kadar bu deneyimlerin keşiştiği noktaya da bakılmalıdır.

Yani sadece cinsiyet değil; sınıf, ırk, etnisite gibi çoklu deneyimler üzerinden algılanan normatifliklerin de sorgulanması gerekir. Bu noktada kitap, içerik bakımından literatürümüzdeki önemli bir boşluğu doldurmakla kalmaz referans verdiği eserler aracılığıyla farklı anlayışlara da ev sahipliği yapar.

Başlarda biyolojik bedenlerimizi, toplumsal kimliklerimizi bu fikirler etrafında nasıl konumlandıracağımızı bilemeyebiliriz ancak bedenlerimizi değersizleştirmek değildir bu yaptığımız. Aksine bedenlerimizi, yarguların dayattığı sorumluluklara tabi tutmayacak kadar değerli bulmaktır. Ağızımızdan çıktıktan sonra söylediklerimiz üzerine bir daha düşünme ihtiyacı da duymayabiliriz. Başta apaçık seçilemeyen ancak hatlarından ne olduğunu anlayabileceğimiz türden söylemler, düzene dair bir yansımayı oluşturabilir. Beauvoir'in dediği gibi: "Kadın doğulmaz, kadın olunur." Yazar, cinsiyetten bahsederken bir özden ziyade tekrardan söz etmek gerektiğini vurgular.

Düzeni bu denli istikrarlı hale getiren nedir o halde?

Özneyi cinsiyet bağlamından ayıramayan seslenişlerimiz ve belirli normaller etrafında şekillenen bedenlerimiz mi?

¹ Gender Trouble Türkçe'ye çevrildi: Cinsiyet Belası, çev. Başak Ertür, Metis Yayınları, 2008.

Dünya yerinden oynar, kadınlar özgür olsa

 İrem Uçar

Mecidiyeköy Meydan

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'23





Feminizme Neden İhtiyacımız Var?

✍ Serav Dicle Amaç

Ayşe Öner, Irina Dvizova, Dayana Dvizova, A.N.K., Halime Kaya, Figen Bezmez, Kezban G., Yaşar Ş., İpek L., Gülcan Yeşilmen, Ajda Yatar, Hürü Babat, Şadumane Temuçin, Aleyna Dayioğlu, Kezban Göksü, Sevgi Taşkan, Devrim Güler, Doğa Etyemez, Ayşe Acar, Çiğdem Dıvrak, Zekiye Ertuğrul, Fidda Uzun, Ayan Mohamed Dhoba, Hasibe Soykuk, Pınar Bektaş, Sevilay Nayman, Işıl Deniz Palabıyıklar, Nebihe Muhammed Taha, Ayşe Doğan, Lina Tubol, Filiz Çilingir, Selin Akçay, Ümran A., Zeynep Özdemir, Nuriye Öztürk, Neşe Keçkin, Şerife Buğdaycı

Yukarıdaki kadınlardan herhangi birini tanıyor musunuz? Cevabınız hayırsa nispeten şanslısınız çünkü bu kadınlar Kasım ayında katledilen kadınlardan yalnızca bildiğimiz kadarı. Kimisi 60 yaşlarında, kimisi 20'lerinde. Kimisi bir anne, kimisi bir kız çocuğu. Kimisi sevgilisi tarafından, kimisi kocası, kimisi dini nikahlı eşi, kimisi ise babası tarafından öldürüldü. Kimisinin faili tutuklu, kimisinininki hâlâ aranıyor. Bu otuz altı kadının tek ortak noktası ise ataerkil düşünce sonucu öldürülmüş olmaları.

Geçtiğimiz günlerde Twitter'da (X demeye henüz alışmadım) dolaşırken orta yaşlarda bir adamın tweetine denk geldim. Feministlerin, elde edebilecekleri her şeyi aldıklarından ve artık feminist düşüncenin bir işlevi kalmadığından bahsediyordu. Sonuna da büyük harflerle feminizmin, sadece kadınlara bırakılmayacak kadar ciddi bir mesele olduğunu yazmıştı. Bu görüşte olan tek kişinin o olmadığını, ülkemizde ve hatta dünyada bu görüşe ortak olan milyonlarca insan olduğunu biliyorum. O yüzden bu bültende feminizme gerçekten ihtiyacımız olup olmadığını tartışalım istiyorum.

Amerikalı bir yazar ve kadın hakları savunucusu olan Bell Hooks, "Feminizm Herkes İçindir" adlı kitabında daha önce yaptığı bir feminizm tanımından bahsediyor: "Feminizm; cinsiyetçiliği, cinsiyetçi sömürüyü ve baskıyı sona erdirmeye çalışan bir harekettir." Bu benim gözümde feminizmin en iyi tanımlarından biri çünkü feminizmi sadece bir kadın hareketi olmaktan çıkarıyor. Böylece feminist hareketin kadınlara, erkeklere, ikili cinsiyetin dışında kalanlara, kısacası herkese ataerkinin köleliğinden kurtuluş umudu barındıran bir hareket olduğunu hatırlatıyor. Sanılanın aksine feminizm, kadınların yalnızca kendilerini ön plana sürüp kendi çıkarlarını gözetmeye çalıştıkları bir oluşum değil.

Bireyselciliğin ve patriyarkanın egemen olduğu bu dünyada kimliği fark etmeksizin eşitliğe ve adalete ihtiyacı olanların yanında durmak, ezilenin sesi olmak, kimseyi geride bırakmamak için var gücüyle çalışıyor feminizm.

“Toplumumuz erkek şiddetinin sonlandırılmasını erkek tahakkümünün sonlandırılmasıyla, ataerkinin yok edilmesiyle çoğu zaman ilişkilendirmiyor. Kitle medyasında herkes bu şiddetin neden ortaya çıktığını soruyor ama kimse bunu ataerkil düşünce sistemiyle ilişkilendirmiyor.” diyor yine aynı kitabında.

O saatte orada ne işi varmış, üstündeki kıyafet ne kadar açılmış, o adamla neden konuşmuş... Sonsuza kadar uzayan sorular silsilesi. Erkek şiddetinin hâlâ sadece açık giyinen, geceleri 'aranmak' için dışarı çıkan kadınlara yönelik olduğunu düşünüyor olmak akıl kârı değil. Kadınlar zaman ve mekan fark etmeksizin şiddete uğruyor. Başörtülü bir kadın da trans bir kadın da erkek şiddetinin mağduru. El kadar bebekler istismara uğruyor, küçücük çocuklar dedeleri yaşlarındaki adamlar ile evlendirilip anne rolüne sokuluyor. Arkadaşlarıyla evcilik oynaması gereken bir çocuk, hiç tanımadığı bir adam ile ev kurmaya zorlanıyor. Elindeki oyuncak bebeği alınıp yerine kendi doğurduğu bebeği veriliyor. Bir çocuktan, bir çocuğa annelik yapması isteniyor. Bakınız, tarihe geçmiş haliyle dünyadaki en genç anne 5 yaşında! Bu erkek şiddetleri, ataerkil düşünce sistemi dışında başka ne ile ortaya çıkmış olabilir? 5 yaşındaki bir çocuğun anne olmasının suçlusu çocuğun kendisi olamaz. 95 yaşındaki bir kadının tecavüze uğrayıp öldürülmesinin sebebi o kadının suçu olamaz. Bu yaşananların hepsi ataerkil düşünce biçiminin dışı vurmuş hali.

2023 yılının son ayındayız. 365 gün süren bir yılda ben bu yazıyı yazarken medyaya düştüğü kadarıyla 367 kadın öldürüldü. 30 gün süren Kasım ayında 36 kadın öldürüldü. Bu noktada, gerçekten kadınlar elde edebilecekleri her şeyi aldılar diyebilir miyiz? Bu almış halimiz mi? Neredeyse her gün bir hemcinsimiz daha aramızdan eksilirken biz hangi hakkımızı almış oluyoruz? En temel hakkımız, yaşama hakkımız bile elimizden alındı. Evlenirken kadınların eşlerinin soyadlarını alma zorunluluğu bile daha yeni kalktı. Kaldı ki hâlâ evlenince kadının kütüğü değişiyor. İş görüşmelerinde kadınlara evli olup olmadığı, çocuğu olup olmadığı soruluyor. Kadınlar işe uygunluklarına göre değil özel hayatlarına göre işe alınıyorlar. Doğum izni almaları gerekirken işten atılıyorlar. Kürtaj olmak isteyen bir kadın eşinin imzası olmadan tek başına gidip kürtaj olamıyor.

Ben bu sene Özgecan Aslan'ın öldürüldüğü yaştaım. 19'umda, çocukluğumun sonunda, gençliğimin başındayım. Özgecan'ın canice öldürüldüğü o zamanı, haberlerde tüm ayrıntıları dinlediğimi daha dün gibi hatırlıyorum. O küçük yaşında aklımdan geçen ilk cümleyi de hatırlıyorum. “Aynısı benim de mi başıma gelecek?”. Daha sonrasında minibüste her yalnız kaldığımda, ortaokulda sabahın karanlığında dershaneye gitmeye çalıştığımda, akşamları yanmayan sokak lambalarıyla dolu yollardan geçerek evime döndüğümde, herhangi bir erkek ile tartıştığımda, biri bana yan gözle baktığında, istediğim gibi giyinemediğimde, sesimi özgürce çıkaramadığımda aklımdan geçen bu soruyu dün gibi hatırlıyorum. “Aynısı benim de mi başıma gelecek?”. Özgecan öldürüldüğünde 11 yaşındaydım ve 19 yaşındaki biri bana çok büyük geliyordu. Hiç ulaşamayacağım, ulaştığımda da çocukluğumu hatırlayamayacağım kadar büyük bir zaman dilimi vardı sanki önümde. O sekiz yılı nasıl geçirdim bilmiyorum ama bildiğim tek şey, on dokuz yaşındaki bir genç kızın yaşaması gerektiği. Severe, sevilerek, hayalleriyle, renkleriyle gençliğini yaşaması gerektiği. Belki bir sanat akımının, belki bir bilim dalının öncüsü olması gerektiği; katledildikten sonra bir direnişin öncüsü olmaması gerektiği. Belki inandığı direnişte en ön saflarda savaşması ama hayatta kalması gerektiği. Ne olursa olsun, yaşaması gerektiği. Kendine, aynısı benim de mi başıma gelecek, diye sormaması gerektiğini biliyorum. Bu yüzden on bir yaşındaki kız çocuğunun korkmaması, on dokuz yaşındaki genç bir kızın öldürülmemesi için feminizme ihtiyacımız var. Feminizm bizi aynı çatı altında birleştiren o huzurlu ev.

Evlerinde dayak yiyen kadınlara, oyuncakları olmayan evlere gönderilen kız çocuklarına, geceleri uyuyamayan her bireye huzurlu ev ortamını sağlayan yer feminizm. Bizim feminizme ihtiyacımız var. Bizim birbirimize ihtiyacımız var. Sen, ben, biz, birbirimizin çaresiyiz!



Çocukların Perspektifinden Toplumsal Cinsiyet Eşitliği*

 Linda İncir

*Bu görüşme 12 yaşında bir çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Görüşme yapılmadan önce gerekli bilgilendirme ebeveynine ve kendisine yapılmıştır. Görüşme soru – cevap şeklinde gerçekleşmiş; çocuğun ve ebeveyninin izni alınarak sizlerle paylaşmak üzere yazı haline dönüştürülmüştür.

LİNDA: Merhaba, nasılsın?

ÇOCUK: İyiyim, teşekkür ederim. Sen nasılsın?

LİNDA: Ben de iyiyim, seninle görüşeceğim için heyecanlıyım. Teklifimi reddetmediğin için teşekkür ederim.

ÇOCUK: Ben sohbet etmeyi çok seviyorum.

LİNDA: Seninle toplumsal cinsiyet eşitliği konuşacağız.

Sence toplumsal cinsiyet eşitliği nedir? Senin için ne ifade ediyor? Bu konu hakkında neler söylemek istersin?

ÇOCUK: Kadın ile erkeklerin eşit olması, ayrımcılık olmamalı. Yani ya erkek ya kadın birbirinden üstün değildir. Herkes eşittir.

LİNDA: Kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip olmaları nedir? Aslında sen kadın ve erkeklerin eşit olması gerektiğini söyledin, bu ne demek sence?

ÇOCUK: Herkesin birbiriyle eşit olması yani kadına şiddet olmamasıdır. Kadına şiddet var ve bu doğru bir şey değil.

LİNDA: Peki, senin gözünden toplumsal cinsiyet eşitliği nasıl olmalı?

ÇOCUK: Kişiler birbirlerinden üstünmüş gibi düşünmemeli ve (insanların birbirlerine) öyle davranmaması gerekiyor. Mesela (bir erkek) herkesle nasıl konuşuyorsa bir kadınla veya başkasıyla da öyle konuşmalı.

LİNDA: Arkadaşların farklı cinsiyetlerden mi?

ÇOCUK: Çoğunlukla erkek arkadaşlarım var ama kız arkadaşlarım da var.

LİNDA: Arkadaşların arasında farklı cinsiyetlerden gelenlere nasıl davranılması gerektiğini düşünüyorsun?

ÇOCUK: Ben erkek arkadaşlarıma nasıl davranıyorsam, kız arkadaşlarıma da öyle davranıyorum. Tabii ki bazen bazı konuları erkeklerle konuşmak gerekiyor. Bazen de kızlarla konuşmak gerekiyor ama çoğunlukla aynı konuları konuşuyoruz. Bence herkese eşit davranılması gerekiyor.

LİNDA: Meslek seçimlerinin cinsiyetle ilgisi hakkında ne düşünüyorsun? Birinin mesleği cinsiyeti ile ilgili olmalı mı?

ÇOCUK: Ben buna karar veremem tabii ki. Örneğin bir asker olacaksan bir erkeğin olması daha uygun. Ev hanımı olacaksan kızların olması daha iyi olabilir.

LİNDA: Bu şekilde düşünmenin bir nedeni var mı? Asker erkek olurken ev hanımı neden kadın olmalı, sence?

ÇOCUK: Aslında nedenini bilmiyorum ama bence erkekler daha güçlü gibi duruyor.

LİNDA: Televizyon izlerken veya kitap okuduğun zaman karşına çıkan hikayelerde, kızlar ve erkekler arasındaki ilişkiler hakkında ne düşünüyorsun?

ÇOCUK: Genellikle aynı oluyorlar. Yani eşit oluyorlar.

LİNDA: Herkesin eşit olduğunu düşündüğün bir örnek var mı?

ÇOCUK: Vardır ama aklıma gelmedi.

LİNDA: En sevdiğin renk nedir?

ÇOCUK: Turuncu rengini çok severim.

LİNDA: Peki, sence renklerin cinsiyeti var mıdır?

ÇOCUK: Hayır, mesela kızların rengi pembe diyorlar ama bence pembe erkeklere de çok yakışıyor.

LİNDA: Son olarak sana serbest bir alan vermek istiyorum. Toplumsal cinsiyet eşitliği böyle olsa daha iyi olabilir ya da toplumsal sorunlar hakkında eklemek istediğin herhangi bir şey varsa istediğini ekleyebilirsin? Ne söylemek istersin?

ÇOCUK: Kadına şiddetin çok olduğunu biliyorum öyle olmasa daha iyi olur. Çünkü herkes eşit haklara sahiptir. Kadınlar şiddet görmemeli.

LİNDA: Bu keyifli sohbet için çok teşekkür ederim.

ÇOCUK: Ben de teşekkür ederim.

Yukarıda okuduğunuz röportaj 12 yaşında bir çocuğun gözünden toplumsal cinsiyet eşitliğiydi.

Çocukların eşit haklara sahip olduğumuzu bilmesi ve akranları ile cinsiyet gözetmeden arkadaşlık kurması hepimize örnek olmalı.

Çocukları yetiştiren yetişkinlere bir mesajım var:

Sevgili yetişkinler,

Çocuklar, ebeveynlerinin bir yansıması. Sizlerin bakış açısı onların davranışlarına yön veriyor.

Çocuklarınızı kalıp yargılardan uzak, farklılıklara saygılı ve sevgi ile büyütünüz.

Farklılıkların güzelliklerine...

Sevgi ve barışla kalınız.

“Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşesine...” (Nazım Hikmet RAN)

Biz Olmak*

✍ Aliye Kurt 📷 Seyhan Yegin

* Bu içerik cinsel şiddetle ilgili tetikleyici olabilecek unsurlar barındırmaktadır.

Sabah uyandığımda kuşlar cıvı cıvı ötüyor, sokaktaki kediler üst üste uyuyor, köpekler ise havlıyordu. Sakin bir sabaha uyanmıştım. Bugün çok işim vardı. Ofise yetişmesi gereken dosyalar, değiştirilmesi gereken kedi kumları, yapılması gereken ev alışverişi, ilgilenmem gereken öz bakımım ve henüz uyanmadığım için aklıma gelmeyen niceleri... Kahvaltı hazırlamaya koyuldum. Bir yandan posta kutuma gelen postaları kontrol edip gerekli gördüklerime cevap veriyor bir yandan da kaygılarımı bastırmaya çalışıyordum.

“Kıymetli patronum” bugün beni nasıl aşağılayacak da istifaya zorlayacak diye düşünmeden duramıyordum. En sonunda düşüncelerimi bir kenara bırakıp hazırlanmaya başladım. Makyajımı yaptım, uğur getirdiğini düşündüğüm küpelerimi taktım, ayakkabılarımı giyip sokağa attım kendimi. Daha sokaklar aydınlanmamış, geceden açılan sokak lambaları görevini günün aydınlığına devretmemişti. Durağa doğru yürümeye başladım. Birkaç esnaf kepengini kaldırmış; geri kalanı da dükkanları açmak üzere yola dökülmüştü. Manav Mustafa sebzelerini suluyor, berberin çırağı dükkan önünü süpürüyordu. Çok üzülüyordum benim gibi bu mahallede yaşayan insanlara. Ay sonunu zor getirirdik. Ama onlar benim için üzülüyor muydu, hiç sanmıyordum. Ölsem içlerinde eğlenecek olan bile vardı. Çünkü onların mütevazı hayatlarında yerim olmadığını düşünürlerdi. İnsanlar neden bu kadar bağnazdı? Neden kendi gibi olmayanı kabul etmiyorlardı? Neden cahillik kendilerinin kaderiymiş gibi davranıp onu sarıp sarmalıyorlardı? Bu sorgulamalarımı biraz da akşam dönüşüme bırakmaya karar verdim. Sonunda her günkü gibi kınayıcı ve istenmeyen bakışlar eşliğinde otobüs durağına yetiştim. Oturup 410 numaralı otobüsün yolunu gözlemeye başladım.. Otururken bir yandan izlemek için Instagram’da kısa video açtım. Kendimi bayağı kaptırmış olacaktım ki bacaklarımın arasındaki sıcaklığın farkına geç vardım. Bir şahıs elini bacaklarımın arasına sürüp duruyordu. “Hayır, hayır!” diye çığlık atmak istiyordum içimden ama yapamıyordum. Yapamadım. “Bir bağırtı geliyordu”, bu sesin bana ait olmadığına çok emindim. Bağırın kişi öyle bağırmişti ki şahıs bir anda toz oldu. Bağırın kişi nefes nefese yanıma oturup hemen iyi olup olmadığını sordu. “İyiyim, çok iyiyim. İlk kez gelmiyor başıma,” diyebilirdim sadece. Hiçbir şey diyemedi. Sustu, sustum. Otobüs durağa gelmişti sonunda. Otobüse binmek için kalktım, onun da kalktığını gördüm. O da benimle aynı otobüse bindi. Yanıma oturdu ve bana bir şey anlatmak istiyormuş gibi döndü. “Biliyor musun, senin benim gibi kişilerin örgütlendiği; birbirimizle dayanıştığımız bir sivil toplum örgütü var.”



Örgüt mü, dayanışma mı? Bu kavramlara o kadar uzaktım ki senelerdir, sadece sözlükteki kelime anlamlarını biliyor gibiydim. Dedikleri dikkatimi epey çekti. Ben de ona doğru yöneldim ve sordum: “Neler yapıyorsunuz?”

O da anlatmaya dünden hevesliymiş gibi başladı: “Bizim gibi hayatta kalanları kalacak yer bulmaktan, ruh sağlığına kadar destekleyen, uzman ve gönüllülerden oluşan bir sivil toplum örgütü var. Burada bir aile gibiyiz.”

Ailenin bile yapmayacağı bir şeyi benim yüzümü görmemiş sivil toplum örgütü mü yapacaktı? İşe gitmek aklımdan uçup gitmişti. Eğer bir sorun olmazsa iletişim numarasını almayı, hatta varsa bu yerin adresini istedim. İnsanlara çok çabuk güvenen biri değildim ama bu sefer güvenmek istiyordum. Bana oraya gideceğini söyledi. Harikaydı. Vakit kaybetmeye hiç gerek yoktu. Çünkü daha önce çok fazla vakit kaybetmiştim..

“Ben de sizinle geliyorum” dedim. Sivil toplum örgütünün binasının önünde indik. Otobüsteki kendimden emin halim uçup gitmişti sanki, ayaklarım geri geri gidiyordu. Bunu anlamış olacak ki koluma girdi, tebessüm etti ve binaya girip asansörle yukarıya çıktık. Bizi onun kadar tatlı biri karşıladı. Oturduk. Ben anlattım onlar dinledi. Gerçekten kınamadan, yargılamadan dinliyorlardı ve bu beni daha çok rahatlatıyordu. Karar vermiştim, ben de bu insanların arasına katılacaktım. Bu hayatta yalnız yürümek yoktu artık. Birleşe birleşe yumruk olacaktık ve içimizden kime zarar verilirse o tarafa sallayacaktık yumruğumuzu... Bu anlatılan kısa hikayede baş karakterin cinsiyeti hakkında neler düşünüyorsunuz? Makyaj yaptığı ya da sokakta yürürken istenmediği belirtildiği için kadın olduğunu mu düşündünüz? Tacize uğrayıp buna ses çıkaramadığında ne düşündünüz? Ya da şöyle sorayım, her birey doğuştan atanan cinsiyetiyle yaşamına devam etmek zorunda mı?

Zorbalığın, tacizin, şiddetin cinsiyeti yoktur. Peki neden bu kavramları sıraladığımızda aklımıza ilk olarak kadınlar geliyor? Daha zayıf oldukları için mi? Kendilerini savunamadıkları için mi? Birilerinin koruması altında yaşamak zorunda oldukları için mi? Kim bir yerlerde bunları yaşıyorsa hep bir ağızdan sesimizi çıkarıp el uzatmalıyız. Kimse yalnız kalmamalı, birlikte mücadele etmeliyiz. Bence budur örgütlenme. Sizce nedir?

25 Kasım'a Giderken

✍ Şeyma Arıkan

Lisede ilk gençliğimin verdiği heyecanla tüm feminist içerikleri tüketir, araştırma yapar, İstanbul'da olan tüm yürüyüşleri dört gözle bekler, bir gün katılabilme umuduyla tüm videoları izlerdim. Bunların etkisiyle İstanbul'da okumak için sınavı kazandığımda öğrendiğimde gerçekten bir şeyler yapabileceğimi düşünmüştüm. Önümdeki ilk büyük gün olan "25 Kasım Kadına Şiddete Karşı Mücadele Günü" için işte böyle hazırlanmaya başladım. Nerede yapılacağını, nasıl olacağını öğrendim. Araştırdıkça hiç bilgim yokmuş gibi hissediyor ve kaygılanmaya başlıyordum. Yine de kararlı bir şekilde sloganları ezberledim, kıyafetlerimden hangi makyajı yapacağıma kadar her şeyi belirledim. Ta ki son güne gelene kadar...

Şu an üç yıl sonraki halimden o güne bakınca hem gülümsüyor hem de biraz üzülüyorum. Yolun başında heyecanlı küçük bir kız çocuğu görüyorum sanki. Büyük bir hevesle 25 Kasım'a gitmek isteyip o an yalnız olduğu, hiçbir topluluğa henüz giremediği ve anksiyete yaşadığı için yola çıkmışken yapamayıp geri dönen bir çocuk...Hayalimdeyken çok daha kolaydı ya da ben cesurdum sanırım.

Şimdiyse çok şey değişti. Artık yalnız hissetmiyorum kendime daha çok güveniyorum. Hayatımın değişmesi, deneyimlerim, arkadaşlarım bana bu yolda iyi geliyor. Anladım ki aslında o gün de yalnız değilmişim.

Bu yıl ise arkadaşlarımla kolektif şekilde 25 Kasım öncesinde gözaltı atölyesine katıldım. İlk yürüyüşümden büyük korkularımdan biri olan, olası bir gözaltı sürecine daha bilinçli ve fikir sahibi olarak hazırlandım. Sonrasında çok sevdiğim "karanlıktan korkarsan bu kenti ateşe veririz", "dolapta zikkımın kökü, sokakta isyan var" gibi sloganlardan oluşan dövizler hazırladık. Bunlar yürüyüşe katılma motivasyonumu oldukça

pozitif bir şekilde etkiledi. 25 Kasım günü geldiğinde herkesle yan yana yürüyüp; omuz omuza haklarımızı ve isyanımızı haykırırken bu güven ve dayanışma hissini ne kadar sevdiğimi ve somut olarak yaşamanın ne kadar iyi geldiğinin farkına vardım. Her şeyi yapabilme gücünü bir arada olmamızın verdiği enerjiden alıyorum.

İlk seferimde gidemesem de artık gidebiliyorum ve bunu çok seviyorum. Mirabal kardeşlerin bize uzattığı mücadele elini tutuyor ve uzatmaya devam ediyorum.

Kaybettiğimiz tüm kız kardeşlerimizin hatıralarını anıyor onları hiç unutmuyacağım yaşıdıkça yaşatacağıma söz veriyorum. Şiddetsiz, sömürsüz, özgür bir geleceği hep beraber inşa edeceğimize inanıyorum. Sen de asla yalnız değilsin, yakında veya uzakta birbirimize sahibiz.



3. Sayı



AkıŖta Bir Gün

✍ Serav Dicle Amaç

İstanbul'un en kalabalık semtlerinden birinin en kalabalık caddelerine yakın bir yerde, sadece rzgarnın ve arka fondaki caz Ŗarkılarının duyulduğu sakin ve huzurlu bir kafedeyim. Bir kafeye oturunca genelde en kŖeye oturmayı tercih ederim. Bir arkadaŖım bu duruma "kŖe anksiyetesi" diyor; hiç bilmediğin bir yerde rahatsız hissettiğinde çok görülmemek, dikkat çekmemek için en kŖeye oturmak. Ama bugün o yüzden geçmedim oraya, sadece sırtımı kŖe kısmına yaslamayı seviyorum.

Uzun süredir kendimle tek baŖıma bir yere gitmiyordum. Uzun süredir bir yere de gitmiyordum doğrusu. Hayat yoğunluğunun, insanı bu geç yaŖta sarması çok ilginç. Bazı sorumlulukları çok mu erken üstlendim diye sorgulamıyor değilim. Neyse ya, bir Ŗekilde düzene oturur elbet, deyip geiŖtiriyorum aklımdaki soruları. Bilgisayarımın Ŗarjı bitiyor bu sırada, onu Ŗarja takıyorum. GeliŖigzel bir biçimde aklımdakilerle birlikte çevremi yazmak ne rahatlatıcı diye dŖnyorum. Büyük ihtimal ya silerim bu yazıyı ya da bir kŖede tozlanmaya bırakırım. İim rahat etmiyor "nemli" bir yazı yazmadığımda. Okunmaya değer olan Ŗey, 'önemli' ve 'bir mesajı' olan Ŗeydir benim için. Daha doğrusu aslında benim için öyle değil, sadece o tarz metinler okumuyorum, her Ŗeyi okuyorum ama kendime, mesaj vermesi gereken metinler yazmam konusunda baskı kuruyorum. Belki de sadece o tarz yazabiliyorum ya da öyle yazabildiğime inanıyorum. Bu bir kaıŖ yolu mu bilmiyorum.

Saçlarını iki yandan topuz yapmıŖ bir garson, limonatamı getiriyor masama. "Saçlarınız ne kadar güzel olmuŖ", diyorum bütün içtenliğimle çünkü gerçekten çok beğeniyorum.

² Mirabal kardeşler olarak bilinen Patria, Minerva ve María Teresa; 1930'dan 1961'e değin Dominik Cumhuriyeti'ni yöneten Rafael Trujillo diktatörlüğüne karşı mücadele veriyordu. Trujillo, "Ülkenin en büyük iki sorunu kilise ve Mirabal kardeşlerdir" konuşmasını yaptıktan sadece 23 gün sonra 25 Kasım 1960'da Mirabel kardeşlerin arabasını yolda durduran Trujillo yandaşları arabadan indirdikleri Mirabel kardeşlere önce tecavüz ettiler sonra da öldürdüler. Dominik Cumhuriyeti'ndeki diktatörlüğün yıkılmasında büyük rol oynayan üç kız kardeş 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nün sembolü oldu. /Mirabal Kardeşler'in Özgürlük Tutkusu 58. Yılında, Bianet, 2018.

Saçlarına şekil vermede iyi olmayan biri olarak en sevdiğim ama beceremediğim modellerden biri çünkü ondaki. Yüzüme boş bir bakış atıp bir küçük teşekkür mırıldanıyor. Kırılıyorum. İltifat ettim, kötü bir niyetim yoktu, neden gülmedi, ses tonum mu kötüydü, beni mi sevmedi, dalga geçtiğimi mi sandı gibi bin tane cümle geçiyor içimden. Benim suçum mu diyorum. Bir gülümseme ve samimi bir teşekkür beklerken bu şekilde bir yanıtla karşılaşmam benim suçum olabilir mi? Her şey benim suçum olmak zorunda mı? Değildir diye umuyorum. Belki modu düşüktür, iyi bir günde değildir deyip kendimi sakinleştirmeye çalışıyorum. Bu tarz ufak şeylerin beni kırmasına da şaşırıyorum doğrusu.

Rüzgarla birlikte sallanan yaprakları, kahve makinesinin sesini, fotoğraf makineleri ile önümden geçen turistleri izliyorum. Limon kolonyamı, kahve kokusunu alıyorum, Aralık ayında olmamıza rağmen sanki Nisan'daymışız gibi ferah olan havayı ciğerlerime çekiyorum. Limonatamın tadına bakıyorum, istediğim ekşilikte diyorum. Bu anları bilgisayarımın klavyesine döküyorum, tırnağımın kırıldığını hissediyorum, camdan giren güneşin elimi ısıtışını, mermer masanın soğukluğunu hissediyorum. Duraksıyorum sonra. Dinlemeye başlıyorum. Dinliyorum. Arkada çalan müziği dinliyorum. Acaba Spotify'dan mı yoksa YouTube'dan mı açıyorlar diye merak ediyorum. Kafeden çıkmak üzere olan müşterilerden gelen bozuk para şingirtilerini, telefonlara gelen bildirimleri, garsonların birbirlerine siparişleri söylemelerini, masalardan gelen bardak seslerini, gülüşmeleri dinliyorum. Masaları dinliyorum. Ortadaki masalardan birine kulak misafiri olarak katılıyorum. "İnsanlar bazen seni şaşırtır." diyor bir kadın, diğerine. İnsanlar bazen seni şaşırtır. Şaşırdığım anları düşünüyorum. Hayır, benim şaşırdığım değil; insanların beni şaşırttığı anları düşünmeliyim. İnsanlara biçtiğimiz onca kalıp ve etikete rağmen onların hâlâ bizi şaşırtabiliyor olması umut verici bir şey sanırım. Her şey sandığımız veya "bildiğimiz" gibi değil. Doğrusu, hiçbir zaman da öyle olmayacak. Hayat tek taraflı bir oyun değil çünkü. Hatta biraz fazla kalabalık bir oyun bence. "Dünya bir sahnedir ama roller kötü dağıtılmıştır." demiş zaten Oscar Wilde. Daha birkaç dakika önce bile garson kızın beni şaşırttığını hatırlıyorum. Geçen hafta ayağım bir taşa takılıp düşmek üzereyken bir adam beni tuttuğunda ne kadar şaşırdığımı hatırlıyorum. Şaşkınlığın aslında çok da nadir olmayan bir duygu olduğunu fark ediyorum. Sevindiriyor bu beni. Gün içinde mutluluk ve mutsuzluk gibi iki uç duygu dışında başka duygu ve hisleri tadabiliyor olmak hoşuma gidiyor. Gülümsüyorum. Şaşkınlıklara daha çok dikkat edeyim önümüzdeki sene, diyorum kendime.

Bir nefes alıp gözümü misafiri olduğu masadan sokağa taşıyorum. İki sevgili karşıdan karşıya geçiyor. Oğlan, kıza elini uzatıp "Gel karşıya geçelim" diyor. Parmakları sımsıkı birleşiyor. İlk önce sağa, sonra sola bakıp karşıya geçiyorlar. Gözden kaybolana kadar onları izliyorum. Gülümsediğimi fark ediyorum. Sevgi dolu bir çift görünce mutlu oluyorum. Her şeyin çözümünün sevgi olduğuna inanıyorum. Dünyayı sevginin kurtaracağına inanıyorum. Sevdiğim insanların yüzlerini hatırlatıyorum kendime. Her birini andıkça içim ısınıyor. Güneş de ellerimi ısıtmaktan vazgeçiyor artık, batmak üzere. Gecikmeden eve döneyim diyorum. Yolum uzun, biraz da meşakkatli. Lakin kalkasım da yok. Belki de uzun süre sonra ilk defa bir anın tadını çıkarmak istiyorum. Gözlerim doluyor, içim burkuluyor. Son kez kafeyi süzüyorum. Bu sefer başka bir konuşmaya misafir oluyorum. "İnsanlar beni sevsin diye değişmek istiyorum." diyor biri, odağımı direkt ona veriyorum. Karşısındaki kişi ise şaşkın bir halde bakıyor. Bardağımı masaya bırakıyor, arkadaşının gözlerine bakıyor ciddi olup olmadığını anlamak ister gibi. Öne eğilmiş bir baş ve akan yaşlar görünce ciddiyetin farkına varıyor. "Ama ben seni olduğun halinle seviyorum." diyor arkadaşı.

Değerini bilmeyen insanlar yüzünden değişmek zorunda değilsin, yakınındaki insanları seni seven insanlarla değiştirmelisin, diye ekliyor. Kendim de nasipleniyorum bu cümlesinden. Dönüp kendime kuruyorum aynı cümleyi. Alınacak ne kadar çok ders var diyorum. Hatta şu son bir saatte ne kadar çok derse, duyguya ve düşünceye şahit oldum diyorum. Bunu düşünüp dalmışken yere, önümden az önceki garson geçiyor ve bu sefer gülümsüyor bana. İnsanların duygularını veya düşüncelerini kontrol edemeyeceğimi hatırlatıyor. Küçük bir iltifatın, bir gülümsemenin ne kadar bulaşıcı olduğunu hissettiriyor. Sadece insanların değil hayatın kendisinin sürprizlerle dolu olduğunu ve her an bizi şaşırtabileceğini fark ediyorum. Deneyimlediğimiz tüm duyguları fark etmeli ve sıkı sıkı sarılmamız onlara diyorum. Sevginin en değerli şey olduğunu tekrar anlıyorum. Temas etmeyi sevmesen bile elini sınıksız tutabileceğin, seni zorla değiştirmeye çalışmayacak insanlar olmalı hayatında diyorum. O zaman 2024'te daha çok sevelim, daha çok şaşıralım, hislerimize kulak verelim, ilk önce kendimize sonra çevremize iltifatlar edelim, güzelliği yayalım, değişeceksek hep beraber değişelim, diyorum. Belirlediğim yeni yıl hedeflerimi de alıp eve doğru yola çıkıyorum. Hatta bu yazıyı da yayınlama kararı alıyorum...



Bir Genç Sanatçı Hikayesi

 Seyhan Yegin

Genç Sanatçı Fonu(GSF) programından nasıl haberdar olduğumu anlatmak için önce nasıl Düş Elçisi olduğumu anlatmam gerek. Arkadaşımın tavsiyesi ile ALİKEV gönüllüsü olmak istedim ve ilk defa bir sivil toplum kurumuna üye oldum. Düş Elçisi olarak diğer gönüllüler ile beraber eğitimler, küçük oyunlar ile birbirimize kaynaştık. Bu süreç içerisinde ALİKEV'in neden var olduğunu da öğrendik. Burayı vurguluyorum çünkü bu beni heyecandırmıştı, motive ve umut doluydum. Sonra 6 Şubat depremi oldu. Gaziantep'e geçip uzaktan devam ettik. Bu süreç tabii ki çok sancılıydı. ALİKEV'in sosyal medya hesaplarını takip ediyordum. Vakıf, "tanıklık" teması ile GSF 2023 programını duyurdu. Ben de program için depremde yaşadığım zorlu ve korku dolu anları çizerek anlatmak istedim.

Online eğitimler ve atölyelerle proje geliştirmeye olanak tanıyan ALİKEV'in sürekli desteği sayesinde, sergi süreci benim için büyük bir değişim ve deneyimle dolu oldu. 22 Aralık 2023 tarihinde gerçekleşen sergi, diğer eser sahipleriyle birlikte kurulumu gerçekleştirme fırsatı bulduğumuz ve birbirimize yardımcı olduğumuz bir sürecin sonucuydu.

Sergi alanının etkileyici bir şekilde düzenlenmesi, eserlerin birbiri ile uyum içinde olması ve izleyiciye rahat gezi deneyimi sunması benim için sergileme açısından büyük bir avantajdı. Sergi açılışında gerçekleştirilen performans, izleyiciler üzerinde büyük bir etki bıraktı. Performansın ardından izleyiciler birbirleriyle konuşup hayran kaldıklarını, etkilendiklerini ifade ediyorlardı. Melike Mavi'nin, "Çatlakların Sesi" Ses Enstalasyonu ile ne kadar zaman ve emek harcadığını görme fırsatını yakaladım ve bizzat kendisinden projenin çıkış nedenini detaylı şekilde dinledim. Projesine verdiği özverili çalışması benim örnek aldığım bir taraftır.

Suhan Lalettayin ve Hakan Öktem'in birlikte yaptığı "Şiir Yaz!" video şiir projesi sergi alanında en dikkat çeken ve herkesin pür dikkat izlediği bir diğer proje oldu. Suhan Lalettayin ve Hakan Öktem'in bu işleri sergi alanının daha enerjik ve hareketli olmasını sağladı.

Benim projeme gelecek olursak... Neden böyle bir konuyu seçtiğimi ve neden figüratif soyutlama yoluyla anlattığımı açıklamak konusunda önceleri endişeliydim. Çünkü yaptığım çizimlerin karşıya tam olarak geçip geçmediğini bilmiyordum ve açıklamam izleyici tatmin etmeyebilirdi. Ancak, hiç kimsenin olumsuz eleştiride bulunmaması beni rahatlattı. Bu süreçte, beni yalnız bırakmayan diğer sanatçılar ve projede her zaman yanımızda olan Şeyma'nın desteği en büyük motivasyon kaynaklarımdan biri oldu.

ALİKEV'in sağladığı destekle hayalim gerçekleşti ve depremin yıkıcı etkisi ile yaşadığım mental yorgunluğu anlatma fırsatı buldum. Projeyi gerçekleştirirken, çizerken birçok kez depremle karşılaştım ve bu durum çizimlerime büyük etki yaptı. Bu duyguları diğer sanatçılarla paylaşabildiğim ve projemi tamamlayabildiğim için teşekkürlerimi sunuyorum.



TEPETAKLAK DÖNMÜŞ KOLTUKLAR DÜKKANI

Tepetaklak Dönmüş Koltuklar Dükkanı: Ataerkil Dünyada Erkeklik Bir Dindir

 Göksu Oğur



Zihnimizden zihnimize odalar dolusu merhaba niyetinde bir giriş. Monolog gibi gözüken ama sessiz diyalogların habercisi bir modern zamanlar radyo tiyatrosu.

Bizi hapseden duyguların anahtarı “mücadele” olabilir mi? Bunu düşünün isterim çünkü ben üzerine çok düşündüm. Yaklaşık iki yıl önceydi. Yağmurlu bir havaydı, bu detayı veriyorum çünkü kapalı havaların kasvetinin üzerimize yansıdığını düşünüyorum.

Günlerden Cumartesi. Düş Elçileri ile beraber, toplum hafızası konuşuyoruz ve geçmişten şimdiye dek süregelen mücadele örneklerini tartışıyoruz. O an birden “ Biz ne yaşıyoruz? Mücadele ediyoruz da ne kadar etki ediyoruz?” diye adeta bir katarsis yaşadım. Arkadaşım Gaye hemen bana mücadele ederek neler kazanıldığından bahsetti. Herkes kendi mücadelesinden bahsetti, çok etkilendim. umut etmeyi ve mücadeleyi hayatımın merkezine aldım. O zaman niye öyle düşündüğümü sonradan anladım. Dedim ya günlerden Cumartesi’ydi. İstiklal Caddesi’nden geçerken Cumartesi Anneleri/İnsanları’nın uzun yıllar süren mücadelesine yönelik(polis) müdahaleye şahit olmuşum. Farkında olmadan zihnime işlemiş ve bana umutsuzluk aşılması demek ki dedim.

Gaye’ye, Şeyma’ya orada beni mücadeleye inandıran arkadaşlarıma teşekkür ederim. İyi ki varsınız. Aklıma ikonikleşmiş bir söz geldi:

“Hiçbir şey olmamış ise, biz diyoruz ki kesinlikle bir şeyler oldu.”

2023 uzun bir yıl oldu. 2023’ü unutabilecek miyiz? Bende bu soruya yanıt yok. Hafızamızdan silinecekse de umarım bu tabloyu dolduran hislerin nedeni unutulmaz.

2024 dileklerimiz diğer yıllara göre yok denecek kadar az ve bireysel değil. Bu bile bence çok şey anlatıyor. Hayata attığımız anlam, bakış açılarımız, hissettiklerimiz, görmezden geldiklerimiz, beklentilerimiz, ihtimaller... Ve birçok şey benim için değişti. Bu yazıyı hazırlamaya başladığımda daha çok olaylar özelinde konuşmak istemiştim. Deprem, seçimler, 100. yıl, savaşlar, iklim krizi, hak ihlalleri. Belki 45 kişiden yalnızca birinin “Güzel” yazması üzerine yazabilirdim. Başta da belirttim ama nereye gideceğimizi bilemiyorum diye.

Sizin dilekleriniz nasıl? Sizin de az ise eğer düşünün derim.

En büyük dileğim; sevdiğimizizin, çocukların, şehirlerimizin, ormanlarımız için yas tutmayacağız bir yıl.

Yarınlara umutla baktığımız, bugünü ertelemeden, onların farkında olduğumuz bir yıl olsun.

Sevdiğim bir şairden bu yazıya bir şiir bırakacağım.

Sevgiyle kalın...

Bugün ve Bugün

Öyle çabuk geçiyor ki günler
Hele sen de bir bak hayatına.
Daha dün doğmuşuz sanki
Yeni okula başlamışız,
Yeni sevmişiz.

Öyle çabuk geçiyor ki günler
Hele sen de bir bak hayatına
Yarın bitecek sanki her şey
Yarın ölecek gibiyiz.

Daha doymamışız yaşamasına
Günlerimiz dün bir, bugün iki
Sakin bir şey bırakma yarına
Yarın yok ki...

Özdemir ASAF

4. Sayı



Flört Şiddeti ve Medyadaki Tasviri

 İrem Uçar

Duygusal/romantik/cinsel ve başka bağlamları olan ilişkilenmelerde çokça karşılaştığımız, gençler üzerinden meşrulaştırılan; toplumda “gençlikte olur böyle şeyler”, “her genç kızın başına gelir” gibi söylemler üzerinden yansımalarını gördüğümüz olgu: Flört Şiddeti. Flörtün genellikle ahlaksızlık ile ilişkilendirildiği bugünlerde, daha kendisinin varlığından söz edemediğimiz bir coğrafyada şiddetten bahsetmek tahmin edersiniz ki pek mümkün değil. Tanımlamadığımız olguları göz ardı etmeye olan düşkünlüğümüz ise burada başlıyor.

Flört ilişkileri, cinsel sağlık ve rıza ölççeğinde yeterince konuşulmuyor. Konuşulduğunda ise kriz temelli bir yerden ele alınıyor. Haklara erişim odağında ana akımlaştırmaya ihtiyaç duyduğumuz cinsel sağlık meselesi küçük çaplı krizlerde bile “şimdi sırası değil” denip geçiştirilirken deprem gibi büyük çaplı bir afet sonrasında bile bu yaklaşım farklılaşmıyor. Tesiri sadece cinsel sağlık olmayan; ihmal, cinsel şiddet, doğum kontrol hizmetlerine erişim gibi konuları önemsizleştirmeye yönelik politikalar sonucunda kadınların ve lgbti+’ların ilişki içerisinde yaşananları anlatması gittikçe zorlaşıyor. Bu noktada kimliğini açık etmek istemeyen bireyler dijital içeriklere başvuruyor ancak orada da durum pek farklı değil. Toplumsal normlar ve cinsiyet rolleri etrafında şekillenen ana akım medyanın mağdur suçlayıcı 3 etkisini çevrimiçi içeriklerde de görebilmek mümkün.

2021 yılında bir kadının yemek yapmadığı gerekçesiyle öldürüldüğünü düşündüğümüzde⁴ şiddetin normal olmadığını söylemek gibi temel bir yerden başlamak gerekiyor artık anlatılarımıza. İlişki yaşamak isteyenler için güvenli ilişkilerin bir hak olduğu, kendini bir ilişkilene tabi tutmamanın da bir o kadar doğal olduğunu ise vurgulamak gerekiyor. Akran baskısının veya toplumsal pratiklerin çevrimiçi ortamlarda yaygınlaşmasıyla bireyler, güvensiz ilişkilerini sürdürmeye devam edebilir. Bu nedenle flört şiddeti odağında üreteceğimiz içeriklerde; isteklerin ve çeşitliliklerin gözetildiğinden, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği gibi temsiliyetlere yer verildiğinden emin olmalıyız.

Medyada karşılaştığımız bir diğer konu ise kıskanç ve kısıtlayıcı olmanın, değer göstermekle ilişkilendirildiği içerikler. “Seven erkek kıskanır” denmiyor mu ne de olsa... Bu içerikler toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirmekle kalmıyor, ortada eril bir zihniyet olmadığı müddetçe ilişkilenemenin de mümkün olmadığını söylüyor bizlere. Oysa şiddet ve türleri konusunda bilgilendiğimiz, farkında olmasak dahi toplum tarafından dayatılan pratikleri keşfettiğimiz ve yenileriyle değiştirdiğimiz sürece güvenli bir ilişki yaşamak mümkün. Ancak unutmamak da gerekir ki: Herkes flört şiddetinin uygulayanı ya da maruz bırakılanı olabilir.

KAYNAKÇA

³ Mağdur Suçlayıcılık (Victim Blaming): Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği'nin yapmış olduğu tanıtımda “yaşanılan bir mağduriyette çeşitli gerekçelerle kabahati o mağduriyeti yaşayan kişiye yapıştirarak faili aklayan yaklaşım.” olarak geçer. Mağdur suçlayıcılığa dair örüntüler evrenseldir ve bütün cinsiyet kimliklerinin yaşadıkları şiddetten sorumlu tutulmaları bakımından benzerlik gösterir. Bir alan araştırması; kıyafet, fiziksel görüntü, psikolojik durum, kariyer ve karakter gibi değişkenler üzerinden kadınların açıkça suçun sorumlusu haline getirildiğini ve böylelikle suçun failden kadına nasıl kaydırıldığını verilerle ortaya koymaktadır. (Whatley, 1999)

⁴ Anadolu Ajansı, “Sivas'ta kadın cinayeti: İftar öncesi “yemek yapma” tartışmasında bıçaklanarak öldürüldü”, 2021



Gençler Arası
İlişkilerde Flört
Şiddeti Broşürü



“Flört Şiddeti: Okul
Odaklı Önlem ve
Müdahalede Engeller,
İhtiyaçlar, Çözüm
Önerileri” Araştırma
Raporu



Aşk Bize Benzer

✍ Serav Dicle Amaç

“Aşkı bir yaşayanlar vardır, bir de hayal edenler. Ben, hayal edenlerdenim.”

Merhaba sevgili okur, yeni bültene hoş geldin! Nasılsın, her şey yolunda mı? 2024 istediğin gibi gidiyor mu yoksa aynı koşturmacadan devam mı? En önemlisi, 14 Şubat faciasını atlattın mı? Daha da önemlisi, yukarıdaki alıntı hakkında ne düşünüyorsun? Yok yok dur hemen Google’da aratma, 9 yaşındayken ben yazmıştım onu. Ben de biliyorum komik olduğunu ama gülme lütfen... Ya da gül be, hep beraber gülelim! Gel, arka planını anlatayım şimdi sana.

Dokuz yaşlarındayım, annem ile otobüsteyiz, Antalya’dan İstanbul’a dönüyoruz. Koltuğumun küçük ekranında yeni çıkmış bir dizi oynuyor, ben de dalgın dalgın hem onu hem dışarıyı izliyorum. Dizinin adı sanı hiç aklımda değil, sorma lütfen. Hatırladığım tek şey ana karakterin bir yazar olduğu veya romantik bir roman yazdığı. Tabii bir de benim bundan delicesine etkilendiğim gerçeği var... Sanki o ana kadar yeryüzünde hiç romantik bir cümle kurulmamış, hiç şiir okumamışım, hiç birbirini seven bir çift görmemişim gibi heyecanlanıyorum. Diziden sonra küçücük telefonumun notlar kısmına birkaç cümle karaladığımı anımsıyorum ama ne yazdığımı hatırlayamıyorum. İstanbul’a dönünce bilgisayardaki Word’ü açıp “Aşkı bir yaşayanlar vardır, bir de hayal edenler. Ben, hayal edenlerdenim.” cümlesini yazmıştım ilk. Devamında bir şeyler daha karalamıştım ama iki, en fazla üç satırı geçmemişti. Aklıma hiçbir şey gelmemişti o an, o yüzden annemle ortak kullandığımız bilgisayarın “DİCLE” adlı koca klasöründe beklemeye almıştım değerli romanımı.

Ben yine bir gün evin arka odasında kapanmışım bilgisayar başına, karşımda üç satırlık romanım açık ve devam edebilmek, birkaç satır daha yazabilmek için beynimi zorluyorum. Derken annem odaya giriyor, Word’ü kapatmak için yeterince hızlı bir adım atamıyorum ve yazımı görüyor. Dokuz yaşındaki çocuğundan böyle bir cümle beklemediği için “Kim yazdı bunu?” diye soruyor bana. Ben de ne diyorum, biliyor musun? “Yaaa... Sınıf arkadaşlarımdan biri yazdı, benim değil...”. Yahu kızım insan biraz yalan söylemeyi bilir be, koca kadın bunu yer mi hiç! Yemedi tabii, tuttu ve çöpe sürükledi dosyayı. Ama ben nasıl üzüldüm, sana anlatamam! İlk defa mı bir yazı yazmaya çalışıyordum bilmiyorum ama ilk defa romantik bir yazı yazmaya çalıştığımı hatırlıyorum

Annem o akşam o yazıyı silse de ilk cümle benim aklımdan hiç silinmedi. O gün her ne kadar üzülsem ve utansam da yıllar sonra ilk cümlemleri sorgulamaya başladım. Dokuz yaşındaki bir çocuk için çok iddialı bir tanım, aşkı yaşayanlardan değil de hayal edenlerden olmak. Gerçi, oldukça sevgi dolu bir insan olduğumu sana nasıl anlatabilirim bilmiyorum ama sevgili okur, eğer burçlara inanıyorsan ben terazi burcuyum, inanmıyorsan da ağaca çarptığında bile özür dileyen biriydim her zaman. Lakin sanmaktayım ki sevgi dolu biri olmak ve aşk dolu biri olmak aynı şey değil. Aşkın daha yoğun olduğunu hissediyorum. Aşk, sadece bir sevgiliye ithaf edilecek bir şey değil benim için. Sevgimin arttığı, kalbimden taşıdığı her şeye aşk diyebilmek istiyorum. Bu sevgilim de olabileceği gibi bir dizi, bir kitap, bir şiir veya bir şehir de olabilir. Bir insana aşık olabileceğim gibi yaşadığım bu hayata da aşık olabilirim. Hatta artırıyorum, sevgili dediğim kavram yalnızca birlikte olduğum kişi olmaktan çıkıp kendim de olabilir. Hatta sen de sevgilisin, sevgili okur! Çoğu maile de öyle başlamıyor muyuz zaten? Bence başlamalıyız da. Eğer Spotify kullanıyorsan fark etmişsindir, şarkıları favorilerine eklemek istediğinde önceden bir kalp tuşuna basıyordun, şimdi ise artık simgesine basıyorsun. Sosyal medyada biraz dalgası döndü hatta, 'dünyanın az sevgiye ihtiyacı vardı da ondan mı kaldırdınız kalbi' diye.

Dünyanın, düşünebileceğimizden daha çok sevgiye ihtiyacı var, sevgili okur. Bu bazen beni umutsuzluğa dahi sürüklüyor. Bu kadar ruh, birbirini nasıl sevebilir? Lakin sevgili okur, bu imkansız bir şey mi? İnsanların birbirlerini, kendilerini, canlı veya cansız şeyleri sevmesi, hatta onlara aşık olması imkansız mı? Değil. Olmamalı. Ben aşkı hayal ediyorum. Bu sefer sadece kendi aşkı değil, en çok insanların aşkı hayal ediyorum. Bir sıcak kalbin, bir soğuk kalbi ısıtmasını; otobüste giden birinin boşluğa dalıp gülümsemesini; insanların birbirlerinin ellerini sımsıkı tutmasını hayal ediyorum. Dokuz yaşındaki Dicle, aşkı hayal ediyorum derken ne demek istedi bilmiyorum. Keşke onunla bir sokak başında denk gelsek de sorabilsem. Ama şimdiki Dicle aşkı hayal etmeye devam ettiği gibi aşkı yaşıyor da. Bir ince ruha aşık olarak, bir kuşun kırık kanadına aşık olarak, yaralı bir yüreğe aşık olarak, kendine aşık olarak, hayatına aşık olarak yaşıyor.

Sevgili okur, sen de aşık ol, tamam mı? Hepimiz aşık olalım bir şeylere, birilerine. Aşkı yaşarken onu hayal etmekten de vazgeçmeyelim. Eğer aşık olamıyorum, diyorsan hayal etmeye devam et. Aşkın hayaline aşık ol. Yeter ki ol. Bizim sevgiye, aşka ihtiyacımız var çünkü aşk bize benziyor.

Hiç Sevgilim Olmadı

✎ Benu Sümbültepe





MA RIHNA NEHNA HON!

✍ Bünyamin Çelik, Emre İpekyüz

Biz bu topluma gönül veren 2 genç olarak afet bölgesinde bir süredir bulunmaktayız. Bu süreçte afetten etkilenmiş akranlarımızın afetten sonra ortaya çıkan sorunlarını dinledik ve gençlerin sesi olan “Gençler Ne Der?” de dile getirmek istedik.

“Ben Esra D., anneyim. Oğlum 15 yaşında ve lise 2.sınıf öğrencisi. Son veli toplantısına katılmadan hemen önce oğlum bana ‘konteynerde yaşadığımızı söyleme lütfen anne’ dedi. Oğlumla konuştuğumda öğrendim ki, sınıf arkadaşlarına ‘konteynerde yaşamak ona utanç verdiği’ için evde yaşadığımızı dair yalan söylemiş.”

Gözlemlerimiz bu ifadeyi doğrular nitelikteydi, gençlerin kendilerine ait çok minik de olsa bir alanı olmadığı için, sabah konteynerden çıkıyor ve akşama kadar dönmüyorlar ve sorulduğunda “konteynerde yaşıyorum” cevabını utana sıklıkla söylüyorlar.

“Ben İrem G., Hataylıyım ve Psikoloji son sınıf öğrencisi bir gencim. Genel seçim sonuçlarından sonra, toplumda ‘yaşadıklarımızı hak ediyorlar, iyi olmuş’ algısı oluştu. Halihazırda medya ve siyasi aktörlerin nefret barındıran söylemlerinden dolayı oluşan mülteci düşmanlığı var ve mülteciler fazlalık görülüyor, seçimden ardından seçim sonuçlarını ‘beğenmeyen’ kesimler tarafından bizler de ‘fazlalık ve öteki’ görülmeye başlandık. Çok sık bir şekilde, ‘siz gençsiniz, yerel seçim sonuçlarımız nasıl bu şekilde oldu’ gibi sorulara maruz kalıyorum.”

Seçim sonuçlarından sonra, dijital medyada gönüllü çağrısına çıkan sivil toplum kuruluşlarının “gönüllü ol” gönderilerinin altına, “onlar hak ediyorlar, yardım etmeye değmezler” gibi yüzlerce yorum geldi.

Afet bölgesi dışında yaşayan insanlar; afet bölgesindeki bireylerin demokratik tercihlerinden dolayı “yobaz ve gerici” olarak adlandırıyorlar ve özellikle gençleri bu seçim sonuçları bir “suçmuş” gibi sürekli ötekileştiriyorlar.

“Ben Selin K., Kahramanmaraş Yukarı Pazarcık Konteyner Kentinde yaşıyorum. 17 yaşındayım ve üniversite sınavına hazırlanmaktayım. Aynı konteynerde 5 kişi yaşıyoruz ve ders çalışabileceğim bir masanın sığabileceği bir alanım bile yok. En yakın kütüphane merkezde ve 1200 ailenin yaşadığı bir konteyner kentte ders çalışabileceğim hiçbir alan yok. Arkadaşlarımla vakit geçirebileceğim alanım da yok, daha 17 yaşında bir gencim ve gelecek kaygısı güdüyorum çünkü dün bir odam vardı ama şu an tüm ailem eski odam kadar bir alanda yaşamaya çalışıyoruz.”

Yukarı Pazarcık Konteyner Kenti, şehrin dışında ve Pazarcık Şehir Hastanesi'nin hemen yanına inşa edilmiş bir kent. Gençlerin sosyalleşebileceği bir alanı yok, hatta oturabilecekleri bank sayısı bile “4” tane ve bu konteyner kentte 1200 aile yaşıyor!

Üniversite sınavına hazırlanan gençler ya da üniversite öğretimindeki gençler ders çalışacak alan bulamıyor ve internete ulaşımları yok.

Konteyner kentteki bir sivil toplum kuruluşunun açtığı bir afet destek merkezindeki bilgisayar ve interneti kullanarak sınavlarına hazırlanıyorlar ve tabii ki bu alan hiç yeterli değil.

Bu görüşmeleri yapan gençler olarak eklemek istediğimiz birkaç cümle var:

- Gençler tamamen yalnız bırakıldığını ve unutulduklarını hissediyor.
- Gençlerden sürekli sabretmeleri, idare etmeleri ve şükretmeleri bekleniyor.
- Gençler en temel haklarına bile erişirken büyük problemler yaşıyor.
- Birçok aile, ailedeki gençleri (özellikle lise öğreniminde olanları) farklı illere yatılı okula göndermiş ya da akraba yanına yerleştirmiş. Gençlerin nerede yaşamak istediklerine dair gençler dışında herkesin söz hakkı var.
- Gençler, burayı(şehri) terk etmenin hayaliyle yaşadıklarını söylüyor.

Biz gönüllü gençler, akranlarımızın iyi olma halini arttırabilmek adına hala buradayız ve gitmiyoruz.

BURADAYIZ, GİTMİYORUZ!

-

MA RIHNA NEHNA HON!



Günün En Şanslı Kişisi



Görsel Tasarım, Linda İNCİR

Günün En Şanslı Kişisi

✍️ Linda İncir

Merhaba, son zamanlarda artık konuşma başlatırken “Selamlar” yazıp el sallayan emojiyi kullanıyorum. Zaman zaman değişik girişler yapıyorum ama bu aralar çok sık yaptığım bu girişi sizinle paylaşmak istedim.

Bugün 14 Şubat 2024. Uzun ve yorucu geçen haftalar atlattım ama sürekli ne yazacağıma dair bir sekme zihnimin içinde dolanıyordu. Bu sabah “ne yazabilirim” diye düşünerek uyandım. Okula giderken dik bir yokuştan inmem gerekiyordu. Yokuştan inerken yakın arkadaşlarımdan oluşan sohbet grubumuza yokuştan inerken video çekmek istedim. Bunun nedeni ise video çekmeyi yazmaktan daha çok sevmem ve yokuşu metofor olarak kullanmaktı. Videoyu başlatmadan önce komik bir şey oldu. Kulaklığımı hazırlarken, dalgınım tabii, yaşlı bir teyze “Çok dik bir yokuş dikkat et, ben geçenlerde yuvarlandım. Aman kızım kenardan kenardan in.” dedi. Önce şaşırdım çünkü genelde yolda yürürken kimse birbiriyle iletişime geçmiyor. Ben de karşılık olarak “Teşekkür ederim, sen de dikkat et.” diyip uyarı için minnettar bir şekilde başımı öne eğip, gülümsedim. Ben, video çekmeye başladım. “Selamlar arkadaşlar! (El sallayarak.) Sevgi emek ister, tıpkı bu yokuştan inmek gibidir. O sırada kadraja bir kumru girdi.(Gülümseyerek) Sevgi gününüz kutlu olsun!”

Aileme de aynı şekilde “Sevgi gününüz kutlu olsun!” videosu gönderdikten sonra aklımda bir fikir belirdi. Ben bugün neler yaşadığımı yazacağım dedim çünkü gün tuhaf ilerliyordu. Koştur koştur okula yetişmeye çalışırken çiçekçi abla ile göz göze geldik. Bana tuhaf bir şekilde göz kırptı. O kadar şaşırdım ki. Metro girişine kadar iki tip insan gördüm. Bir yerlere yetişmeye çalışanlar ve rüzgardan rahatsızlığını belirten surat ifadeleriyle saçını elleriyle korumaya alıp minik adımlarla ilerleyenler.

Bugün ciddi anlamda rahatsız olduğum ve ilgimi çeken diğer şey ise herkesin aynı oluşuydu. Herkes olarak genellemek yanlış olur ama çoğu kişi aynıydı. Herkesin üstünde aynı çanta, aynı kaban, aynı çizmeler, aynı saç modeli... Tabii renkleri de öyle. Bu durum yalnızca bana tuhaf gelmiyor diye düşünüyorum.

Bugün özel bir gün olması nedeniyle kalabalıktı. Belki kalabalıktan dolayı bu durum beni rahatsız etti. Bilemiyorum. Sanırım herkesin birbirinin prototipi oluşu beni üzüyor. Aslında bu durumda olmamız hepimizin suçu mu? Güzellik algısı, sosyal medya, popülerlik vs. Bu saydıklarına eklenecek daha nice şey vardır. Yazarken aklıma “Seksenler” dizisi geldi. Orada da aslında bazı desenleri, tarzların ön planda olduğunu görebiliyoruz, ama sanki orada daha çok yaratıcılık mı vardı? Bence bu durumun beni rahatsız etmesinin sebebi herkesin bu prototip için uğraşması olabilir. Aslında biraz daha derin düşündüğüm zaman rahatsızlığımın nedenlerinden biri de tüketim çılgınlığı. Sürekli yeni ürün tanıtan sosyal medya fenomenleri karşıma çıktığı zaman “Ay, yine mi?” diyorum. Çoğunun iklim krizi gibi konular umrunda değil. Bazı sözde yeşil diye nitelendirilen markaları anlatırken; “üstelik hayvanlar üstünde deney yapılmıyor ve geri dönüştürülebilir” gibi ifadeler kullandıklarında sinir oluyorum. Zaten öyle olması gerekiyor, diyorum.

Konu nerelere geldi ya. Bu hep oluyor. Yazmaya başlayacağım zaman aklıma hiçbir şey gelmiyor sonra bir bakıyorum neler yazmışım. Şu an içimden tüm satırları silip günü anlatmak geliyor. Ama sanırım silmeyeceğim. Biraz daha düşünüyorum. Silmeyeceğim, son kararım. Nerde kaldım? Bugün metro kullandım. Metroya son anda yetiştiysem ve acelem varsa kendimi günün en şanslı kişisi olarak nitelendiririm. Ve kafamın içinden bunlar geçerken “Günün en şanslı kişisi” oldum. Tabii ki muzip bir gülümseme, eksik kalır mı?

Bu günün devamını kafanızı biraz daha karıştırmamak ve yazıyı nerede bitireceğimi tahmin edemediğim için yazmıyorum.

Her zaman olduğu gibi ülke gündemi pek iç açıcı değil. Kendinizi bir gün de olsa “Günün en şanslı kişisi” olarak nitelendirmenizi öneririm. Bana iyi geliyor.

Bugün “Günün en şanslı kişisi” size neler yaşadığını anlattı. Ben bugün bunları yaşadım, hissettim. Peki ya sen?

Kendine dikkat et çünkü senin kendine ihtiyacın var.

Sevgiler.



GİTMEDİK*

✍ Aliye Kurt

***Dikkat, tetikleyici içerik uyarısı! Metinde 6 Şubat depremi ile ilgili yaşantılara yer verildiğinden tetikleyici olabilir.**

Tik tak, tik tak, tik... Yelkovan akrebi kovalamayı bıraktı. 65 saniye. Durdu her şey. Duyulan tek şey çığlıklar ve yerin hunharca beni, bizi çalkalama hissiydi. Her şey bitti tamam artık buradan çıkış yok. 4 katlı koca apartman yıkılacak ve ben zemin katta öleceğim hissi. Olmadı, ölmedim ve evim de yıkılmadı. Ben sapaşğlam çıkmıştım dehşetin içinden. Ta ki başka bir dehşetin içine düşüne kadar. Saat sabaha karşı 4.25 suları koşarak çıktık apartmandan oturduğum sokakta çocuk ağlamaları ve yetişkin şaşkınlıkları dışında her şey normal gibiydi, tabii ki arka sokaklardan gelen hala kavrayamadığım sesleri saymazsak. Hemen güvenli alan olarak mahallemizdeki okulun bahçesine girdik. Buradaki evlere ne olmuş böyle? İlk kez o an dank etti her şey. "Yardım edin kimse yok mu?" "Kolum/bacağım sıkıştı" diye sesler geliyordu bazı evlerden. Mücadele ediyorlardı. Gün aydınlanmaya başlamıştı, artık her şeyi daha net görüyordum. O anın fotoğrafını çekip bir isim koyacak olsam "kaos" koyardım galiba adını. Kimse ne yaptığını, ne söylediğini bilmeden oradan oraya savruluyordu. Şubat soğuşunda, çıplak ayakla kaldırım üzerine oturup ağlayan 70 yaşlarında bir amca çıkıyor hafızamdan. Uzaktan duyduğum kadarıyla oğlu, gelini ve torunları enkazdaymış. Geçip gidebilirdim ben sadece o adamın yanından; hiçbir şey diyemedim. Kimse de diyemedi zaten. Biraz daha yürüdüm. Mahalle fırını yıkılmamıştı, ekmek yapıyordu. Ve bir şok: Ekmek 10 TL! İnsanlar kendi canlarıyla mücadele verirken yıllardır yüz yüze baktığı komşudan bir darbe daha yemişti. Siz fırsatçılık olarak değerlendirebilirsiniz ama ben alçaklık olarak adlandırıyorum o fırının yaptığını.

Şimdi biraz kendi duygularıma ve ilk üç dört saatte yaşadıklarım/gördüklerime ara verelim.

Ben ve ailemin burnu bile kanamadan çıktığı depremden o kadar insan neden çıkamadı? Neden göçük altında kaldılar? Oturduğumuz bina zamanında müteahhite verilmeyip ailem tarafından inşa edildiği için mi? Bazı müteahhit bakış açısıyla düşünmeyip kolon kesilmediği için mi ya da deniz kumu kullanılmadığı için mi bina yapılırken? Neden ya neden? Kafamın içinde o kadar çok soru var ki ama hiçbirinin cevabı bende değil.

Bunları yazarken ekran bulanıklaşıyor. Yahu biz ne yaşadık ya? Bize ne yaşattılar? Güvenli sandığımız evlerimiz kaç canın mezarı oldu o gece? Kaç kişi son defa ailesiyle yemek yedi, televizyon izledi, sohbet etti... Kaç kişi ertesi gün işe/okula gideceğim diye girdiği yataklardan çıkamadı? Kaç bin kişi son defa atılan gole sevindi? Benim aklım almıyor tüm bunları ve lütfen akli alan varsa açıklasın bana.

Günler geçiyordu yavaş yavaş ama çılgınlıklar ilk günkü gibi diriymi. Bu seferki çılgınlıklar yardım istemek için değil gibiydi. Çünkü zaten o çılgınlıklar duyulmadı ya da duyulmak istenmedi bilmiyorum. Ben olayların içinde ve her şeyden uzak biri olarak böyle düşündüm. Sizler o sıralar sosyal medyada olanlar ne düşünüyorsunuz? Gelelim çılgınlıklara... Çadır, yorgan, temel ihtiyaçlar... Şehre bir şey gelemiyor. Neden güzel insan? Hatay havaalanı yıkıldı. Ben bile ovanın üstüne Hatay'ın en büyük havaalanı yapılmayacağı bilincindeyim güzel insan. Yapan mühendisi, mimarı, projeye onay veren insan sence bunun farkında değil miydi? Yaralılar var acilen hastaneye götürülmesi gereken; ölümler peki? Ölümler zaten kokuyor. Siyah poşetlere geçirip bıraktılar. Neden? Çünkü İskenderun devlet hastanesi de yıkıldı. Üstüne birçok cana da mezar oldu. Ve hastane yapılırken zemin kaymış buraya hastane yapılmaz denmiş buna rağmen devam edip bitirdiler hastaneyi. Bilinen adıyla eski SSK hastanesinin de acilen yıkılması gerekiyormuş orayı da yıkmadılar. Birçok insan canıyla ödedi bu vurdumduymazlığı. Annem, babam, kardeşim, arkadaşım... Çok güzel bir yardım geldi günler sonra: 2 tır kefen... Daha da bir şey söylemek istemiyorum güzel insan, artık gerisini sen düşün lütfen. Bunları yazarken olabildiğince duygularımı dizginlemeye de çalışıyorum. Bunu neden yapıyorum ben de bilmiyorum. Belki ben de hala bazı şeylerin pişmanlıklarını yaşıyorum. Yapamadım, elimden hiçbir şey gelmedi. Elimden tek gelen şey yağmur altındayken enkazın altından gelen sesleri dinlemek...

Bir sene geçmiş tüm bunların üzerinden. Yelkovan akrebi acımasızca takip etmiş. 6 Şubat 2024 sessiz yürüyüş yapıp ölümlerimizi anmak istedik. Antakya'da çok güzel güvenlik önlemi alınmıştı. Ama onlara kötü bir haberim var: Bir yıl gecikmeli geldiler. Barikat kurarak neyi kimden koruyorsunuz? Ya da kimi susturma çabaları bunlar? Korkmayın korkmayın "biziz,halk!"

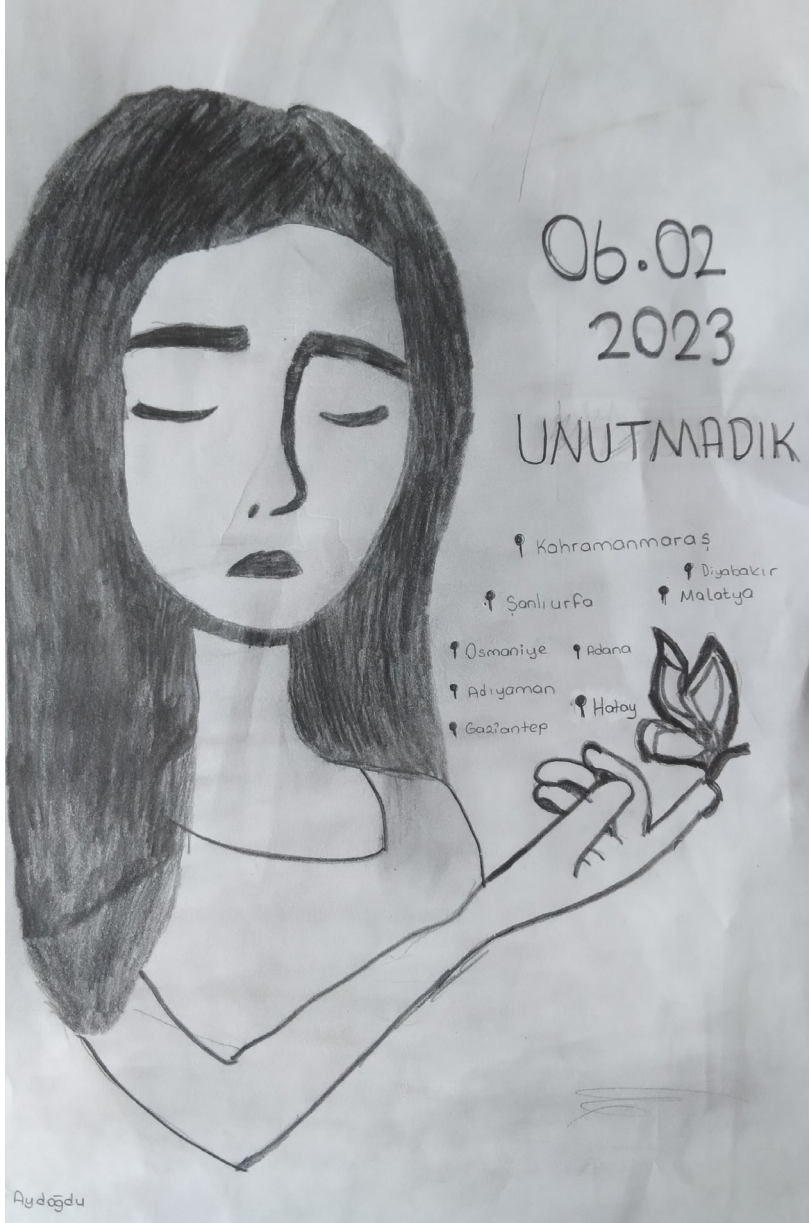
Bunlar "kader planının içinde" olan şeyler deyip terk edilen halk. Ya da yetişemedik deyip helallik istediğiniz halk. Bu arada helalleşmiyoruz, sonuna kadar mücadele edeceğiz kaybettiğimiz kardeşlerimiz için. Çünkü onların katilleri aramızda ahmakça gülüyor. Hepsiyile tek tek hesaplaşacağız.

Doğduğum, büyüdüğüm, ilk heyecanlarımın, ilk kalp kırıklıklarımın olduğu memleketim Hatay için, "Merkezi yönetimle yerel yönetim el ele vermediği sürece o yere yardım gitmez, bakın Hatay'a yardım geldi mi?" cümleleri... Tam hatırlamıyorum, videoyu açıp tekrardan izlemek istemiyorum. Kurulan bu cümleler sonunda bayağı büyük bir alkış koptu. Yahu siz neyi alkışladığınızı farkında mısınız? Ya da ben mi yanlış anladım kurulan cümleleri?

Daha fazla bir şey söylemek istemiyorum güzel insan, malum "düşünce özgürlüğü" var! Ben ve benim gibi düşünen "yıkılan şehrin ayakta kalan çocukları olarak mücadelemize devam edeceğiz. Yazdıklarımı seni bunaltıysa güzel insan, Aralık ayında çıkan bültenimizdeki yazıları da okumadıysan bence git bir oku ferah ferah. Linda ile kelimelerin büyüüne kapılırken Dicle ile bir kafede hafif ekşi limonata yudum-larken Seyhan'ın proje çizimlerinin hikayesini dinlemek isteyebilirsin belki. Ve hatta daha da arttırıyorum, tüm bunları yaparken bu umutsuz kişinin sana ve tüm mücadele ruhlu insanların dinlemesini istediği bir şarkıyı da dinlersin. Mücadeleyle kal, direnişle kal.

Unutmadık!

 Gizem Aydoğdu



5. Sayı



Atık, Tasarım ve Emek Üzerine Sohbet

✍ Veli Arslan

Veli: Merhaba, ben Veli Arslan. Marmara Üniversitesi GSF İç Mimarlık bölümü mezunuyum ve İleri dönüşüm ile ilgileniyorum. Makara Design Studio isimli bir stüdyo geliştirmeye çalışıyorum ve burada atık malzemeler ile çalışarak mobilya-mekan tasarımları yapmayı, ileri dönüşüm gündemi üzerine çalışmayı düşünüyorum.

ALİKEV'in desteklediği "Gençler Ne Der?" isimli gençlerin gündemini görünür yapmak istediğimiz bülten hazırlıyoruz. Mart ayı bültenimizin konusunu 8 Mart'ın da etkisiyle feminist bakış açısını ortaya çıkarabilmek olarak belirledik. Ben de hem ileri dönüşüm üzerine çalışmanız hem de kadın emeğine verdiğiniz önemi fark ettiğim için sizinle röportaj yapmanın verimli olabileceğini düşündüm. Zaman

ayırdığınız için teşekkür ederim. Okuyucuların da sizi tanınması için bize kendinizden bahseder misiniz?

Burcu: Ben, Havva Burcu İlhan. Mimar Sinan Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı okudum.

Uzun yıllar mobilya, ürün teşhir stantları, fuar stantları, iç mekan tasarım ve uygulamaları yaptıktan sonra; yaşamın önüme koyduğu gerçeklerle, tasarım işinin sürdürülemez olan kısmını kompost kutusuna atmaya karar verdiğim bir eşik oldu. Böylelikle Kabuk'la beraber; elimden geldiğince parçası olduğum doğaya daha fazla fayda sağlamayı gözetken bir anlayışla tasarlayan, üreten, ürettiren, pazarlayan ve satan olmaya başladım ve halen devam ediyorum.

Veli: Girişiminiz atık üzerine edindiğiniz duyarlılık ve tasarımcı olmanızla birlikte başlıyor anladığım kadarıyla. Kullandığınız atık malzemelerden üretilen çantalar dikkat çekmiş olmalı ki tasarımcı yönünüzle de ilişkili olarak sizden çanta tasarımı talep edilmiş. Markanın ilk çalışması olan çanta tasarımı talebi geldiğinde neler hissettiniz?

Burcu: Aslında bu yolculuk ilk başta atıklardan başlamadı. 2011 yılında Buğday Derneği'nin benden Ekolojik Pazar için çanta tasarlamamı istemesiyle ortaya yerel pazar torbalarından dönüşen Kabuk Çantalar çıktı. O sürece kadar Buğday derneği ile bir takım işbirliklerinde gönüllü olarak bulunmuştum. Markamızın ilk çalışması olan çantayı tasarladım ve bu benim için de sürpriz oldu.

Veli: Buğday Derneği'nin talebiyle başlayan ekolojik çanta tasarımı sürecinden kendi markanızı kurma süreci nasıl gelişti?

Burcu: Buğday Derneği zaten dokunduğu herkeste önemli etkiler yaratan ve hayata olumlu izler bırakmayı kendine hedef edinmiş bir oluşumdur. Bu çantalar da benim hayatım da bir dönüm noktası oldu. Onlar için başlayan tasarım yolculuğunun ilk durağı kendi markasını yarattığı yer olduğunu deneyimlemek oldu.

Bunu da hikayesi şöyle; Ekolojik pazarlara giderken zaten kullandığım yerel pazar torbaları bir bez çantaya göre bence daha ekolojiktir. Uzun ömürlü, sağlam, içine poşetsiz konulan sebze ve meyveden dolayı ıslanmıyor, kirlenir kaygısı olmadan yere koyabiliyordunuz. Kirlendiğinde silerek de temizlenebiliyordu. Fakat bunlar kendi dikildikleri orijinal haliyle çok fonksiyonel ve estetik değildi. Sapı el acıtıyor ağırlığı dağıtmıyordu. Başta bunu daha rahat hale dönüştürebilmek için omuz askısı ekledim. Sonra ham kumaşlarla kombinlemenin plastik dokumayla bütünleştiğini, torbanın sert plastik havasını yumuşattığını gördüm. Aslında burada fonksiyonla estetiği birleştirdik, daha eğlenceli bir hale getirdik ve farklı deneyimler sonrasında bir çok model çıktı.

Dolayısıyla Buğday Derneği'ne çanta tasarlamamın ötesine geçtik ve ilk tezgahımızı Şişli Ekolojik Pazar'da Buğday Derneği'nin yanında açtık. Sonrasında ise fikri gören ve beğenen bir çok dükkan, kişi bunlara yer vermek istedi. Türkiye'nin çeşitli noktalarında ve özellikle yazlık bölgelerinde satın almalar başladı. İlk internet satışımızı Limango Ard ismindeki oluşumda yaptık.

Veli: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ndeki Endüstriyel Tasarım eğitiminiz sırasında gerçekleştirdiğiniz Kabuk Projesi markanızın ismine de dönüşmüş, Kabuk Projesi'nin Kabuk Studio ile olan ilişkisinden bahsedebilir misiniz?

“Kabuk çok manidar kavram: kabuk iyileştirir, kabuk bırakıldır, kabuk değiştirir. Estetiktir, geometridir, tasarımdır. Bu isim bana etkileyici geldi ve işimle eş düşen bir isim oldu.”

Burcu: Mimar Sinan'daki diploma projem yumurta pişirme ünitesiydi. Yumurta pişirme ünitesi ise nereden ortaya çıktı? Diploma projemden önceki yaz work and travel programıyla Amerika'ya gitmiştim ve orada çalıştığım kahvaltı restoranında çok çeşitli yumurtalar yapıp insanlara sunuyorlardı. Diploma projesinin konusu da oteller ve tatil köyleri için ürün tasarlamaktı. Ben de bu deneyimimden ilhamla yumurta pişirme ünitesi tasarlamak istedim ve konu yumurta olunca da adı kabuk oldu.

Sonradan üstüne düşündüm. Kabuk çok manidar kavram: kabuk iyileştirir, kabuk bırakıldır, kabuk değişimdir, dönüşümdür, estetiktir, geometridir, tasarımdır. Bu isim bana etkileyici geldi ve işimle eş düşen bir isim oldu. Ayrıca bizim tasarım ofisimizin adı oldu Kabuk. Ben arkadaşlarımla uzun yıllar iç mekan, mobilya tasarımı, fuar stantları, ürün teşir stantları yaptım ve o zamanlarda şirketimizin adı da Kabuk Tasarımdı.

Fuar stantları, ürün teşir stantları çok kısa süreliğine kuruluyor ve ondan sonra çöp oluyordu. Genel olarak hayata yaklaşımında da atık çıkarmama üzerine çok düşünürüm, dolayısıyla da orası artık benimle çelişir bir hale geldi. Sürdürülebilir olmayan bir işe de hayatımda yer vermek istemedim daha fazla.

Veli: Üretimde seri dikim sürecinin bulunmasını istememenizin sebepleri nelerdir peki?

“Seri üretimin bu çalışmanın ruhuyla çok örtüşmeyeceğini düşünüyordum. Şu an biraz daha farklı düşünüyorum aslında. Çok vahşi bir üretim değil ama butik ve seri üretimin ortasında bir model yakalamaya çalışıyorum çünkü aslında böyle bir butik üretim de sürdürülebilir olmuyor.”

Burcu: Bizim kullandığımız pazar torbalarımız dokuma kumaştan ve çok hassas dikilmesi gereken bir kumaş çünkü atabiliyor. Seri makineler çok hızlı ilerliyor ve onlarda atma yapabiliyor. Bir taraftan da biz hepsini tek tek elde ve farklı dokunuşlarla ortaya çıkarıyoruz. Üstündeki çizgiler, iplikler çok doğaçlama seçiliyor ve biri bir diğerinin aynısı olmuyor. İlk yıllarda seri üretim sürecine bilerek girmek istemedim. Seri üretimin bu çalışmanın ruhuyla çok örtüşmeyeceğini düşünüyordum. Şu an biraz daha farklı düşünüyorum aslında. Çok vahşi bir üretim değil ama butik ve tek tek bir üretimin de ortasında bir model yakalamaya çalışıyorum çünkü aslında böyle bir butik üretim de sürdürülebilir olmuyor.

Dolayısıyla daha seri diken makinelerle, yine hassas ve üzerinde bizim imza niteliğindeki dokunuşlarımızın olduğu çantalar yapabiliriz diye düşünüyorum artık.

Veli: Bünyenizde sadece kadınların bulunmasının sebeplerinden bahsedebilir misiniz?

“Dayanışma kadınların kendine yetebilmesi, kendi sosyal ortamını yaratabilmesi ve burada var olabilmesine katkı sağlıyor. Kadının kendini değerli hissettiği kadar aslında toplum da başkalaşiyor bence.”

Burcu: Bünyemizde sadece kadınlar bulunmuyor aslında, çoğunlukla kadınlar bulunuyor. Seri bir tekstil atölyesinde fason çalışan bir tekstil atölyesi ile çalışmak yerine kendine gelir sağlamaya çalışan kadınlarla çalışmak istedim ve birbirimizi bulduk süreç içinde.

Dayanışma, kadınların kendi kendine yetebilmesi, kendi sosyal ortamını yaratabilmesi ve burada var olabilmesine katkı sağlıyor. Kadının kendini değerli hissettiği kadar aslında toplum da başkalaşiyor bence. O yüzden kadınlarla çalışmayı daha fazla önemsiyorum ama karşıma çıkan erkek arkadaşlarla da çalıştım. Gökçeada’da halk eğitimde dikiş öğretmeni olan Mehmet arkadaşım ile çalıştım, sonra burada öğrenci arkadaşlar ve trans bir arkadaşımız da var birlikte çalıştığımız. Yani aslında ayırt etmiyoruz ama bir şekilde kadınlarla daha yoğunlukla buluşuyoruz.

Veli: Atık malzemeyi yakın çevrenizden ve küçük ölçekteki satıcılardan ediniyorsunuz anladığım kadarıyla.” Büyük ölçekte üretim sağlayan firmalardan atık malzeme temini üzerine bir anlaşmanız var mı? Böyle bir işbirliğinin hem kapitalist üretim biçimlerinin çevresel zararını azaltırken hem de dönüştürücü etkiler yaratabileceğini düşünüyor musunuz?”

“Dönüşüme dahil ol, kullan atma gibi mottoları mention yaptık ve davet ediyoruz aslında. Ambalajına sahip çık diyoruz çünkü sonsuz hızla üretiliyor, sonsuz hızla tüketiliyor ve bunun önüne de geçilemiyor.”

“Herkes çöpünden kurtulmak istiyor, onu görüyoruz. Çöp üretiliyor ve önceden bu göz önünde değilken ve arkasını dönebiliyorken şu anda arkasını dönemeyecek bir durumda. Arkasını dönemediği ve önünde ayaklarına dolaştığı için de o dolaşan şeylere n’apıcaz diye çözüm arayışına girdi.”

Burcu: Atık malzemeleri yakın çevremizden temin ediyoruz. Buradaki kahve dükkanlarından alıyoruz. Arkadaşlarımız, eşimiz, dostumuz atık ambalajlarını getiriyor. Onun dışında Skoda ile bir işbirliği yaptık, onların atık afişlerini dönüştürdük. Belediyeden afişler aldık. Pentiden afişler aldık, onları plaj çantasına dönüştürdük.

İşin bu kısmını çok çok önemsiyorum açıkçası. Biz küçük küçük etraftan topladığımız atık ambalajlarla bir yere kadar dönüştürebiliriz. Büyük firmaların dönüştürücülüğü çok etki yaratacaktır eminim. Dönüşüme dahil ol, kullan atma gibi mottoları mention yaptık ve bu bir davet aslında. Ambalajına sahip çık diyoruz çünkü sonsuz hızla üretiliyor, sonsuz hızla tüketiliyor ve bunun önüne de geçilemiyor. Bazen iyileştirmek için yaptığımız şeylerin yetersiz olduğunu düşünüp vakit kaybettiğimizi de hissediyorum ama elimizden gelen bu ve bunu yapmaya da devam edeceğiz.

Herkes çöpünden kurtulmak istiyor, onu görüyoruz. Çöp üretiliyor ve önceden bu göz önünde değilken ve arkasını dönebiliyorken şu anda arkasını dönemeyecek bir durumda. Arkasını dönemediği ve önünde ayaklarına dolaştığı için de o dolaşan şeylere n’apıcaz diye çözüm arayışına girdi. Biz küçük kapasitemizle sadece bir ilham olabiliriz ve yol açabiliriz ancak eğer bizi destekleyecek bir takım finansal kaynaklar olursa da tabii ki büyük projeleri de gerçekleştirebiliriz, kendimizde o gücü görüyoruz.

Veli: -Üretimizde kolay edinilebilir gündelik atık malzemeler kullanıyorsunuz. Kentte yaşayan bir insanın ürettiği atık miktarını azaltma yolunda etkili bir strateji olarak görünüyor. Bu noktada hassas olduğunuz anlaşılıyor ve- atık üretimini azaltmak için geliştirilebileceğini düşündüğünüz farklı yaklaşımlar da var mıdır?

“Çöp üretmemeyi daha cazip hale getirmek gerekiyor. Depozito sistemine geri dönüş olmalı mesela. Ücretli hediye paketleri insanların kendi hediye paketlerini yapmasına sağladı. Ücretli torbalar, markete giderken kendi çantamızı defalarca kullanmamızı sağladı.”

Burcu: Atık üretimini azaltmak için öncelikle kaynaktan başlamalı. Üretilenleri de bir şeye dönüştürelim ama o dönüştürme de bir efor ve aslında eforu buraya mı vermeliyiz? Hayır, bence eforu çöp üretmemeye vermeliyiz ve çöp üretmemenin yolu nereden geçiyorsa onunla ilgili politik düzeyde bir takım kararlar alınmalı, kanunlar düzenlenmeli ve bunlar hayata geçirilmeli. Okullardan başlamalı, evlerden başlamalı. En küçük haneden, bireyden başlamalı.

Çöp üretmemeyi daha cazip hale getirmek gerekiyor. Depozito sistemine geri dönüş olmalı mesela. Ücretli hediye paketleri insanların kendi hediye paketlerini yapmasına sağladı. Ücretli torbalar, markete giderken kendi çantamızı defalarca kullanmamızı sağladı.

Veli: Markanızın gelişimi için planladığınız projeler neler? Sizinle benzer dertleri edinmiş topluluklar ile etkileşim halinde misiniz ve işbirlikleri düşünüyor musunuz?
“İşbirliği her zaman düşünüyoruz ama bir taraftan da iş birliklerinde bir ekonomi yaratmak önceliğimiz oluyor çünkü kendi atölyemizi sürdürebilmemiz gerekiyor. Artık bir yere gönüllü olarak gidip bir şeyler yapma lüksümüz olmuyor.”

Burcu: Markamızın gelişimi için planladığımız projeler var. Ve bunlar evet, benzer dert edinmiş topluluklarla. Sosyal medya üzerinden etkileşim halindeyiz. İşbirliği her zaman düşünüyoruz ama bir taraftan da iş birliklerinde bir ekonomi yaratmak önceliğimiz oluyor çünkü kendi atölyemizi sürdürebilmemiz gerekiyor. Artık bir yere gönüllü olarak gidip bir şeyler yapma lüksümüz olmuyor. Uzun yıllardır yaptım ama artık insanların bunun emek olduğunun ve karşılığının olması gerektiğini de bilmelerini önemsiyorum. Bunun arkasına çok büyük bir insan emeği var ve bunun farkında olunması gerekiyor. Üretim anlamında emek var, zihinsel anlamda emek var.

Birkaç farklı ve yine atık olan malzemelerden ileri dönüşüm odaklı çalışmayı düşündüğüm proje var. Başka malzemedan farklı ihtiyaçlara yönelik, büyük atıkları ortadan kaldıracak ürünler bunlar ve her biri kendi markasıyla oluşabilir ve geliştirmeye müsait fikirler ama bunları da tek başıma yapamam elbette.

Farklı alanlardan insanların biraradılığına ihtiyaç var, daha büyük üretim ve depolama alanına ihtiyaç var. İşi sahiplenecek, bunu hepimizin ihtiyacı gibi görecektir senin gibi genç bilinçlere ihtiyaç var. Tabi ki finansal kaynağa ihtiyaç var. Bu ihtiyaçlar karşılandıktan sonra aslında insanlara iş imkanı sağlayacak ve çok fazla atığı etraftan bertaraf edecek olan projeler bunlar. Umarım hayata geçer ve hepimiz bundan faydalanırız.

Veli: Aktarımlarınız çok değerliydi. Bizim de atık, ileri dönüşüm ve kadın emeği üzerine tekrar düşünmemizi sağladı. Bu kadar bahsetmişken hem Kabuk Studio'nun tasarımlarının hem de Buğday Derneği'nin sayfasının mutlaka incelenmesi gerektiğini düşünüyorum:

kabuk.com.tr
bugday.org

Çok teşekkür ederim. Çalışmalarınızı keyifle takip ediyor olacağız.

Burcu: Ben de çok teşekkür ederim.



MEDYAYA ELEŞTİREL BİR PERSPEKTİF: TOPLUMSAL CİNSİYET VE TEMSİL İLİŞKİSİ

 Eylem Özkara

Hakikatin medyada inşa olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Sözün eylem kabul edildiği; sadece bir dakikada onlarca içerikle yaratılan ve neredeyse ışık hızıyla dünyanın öbür ucuna ulaşan 'hakikatler silsilesi' bu... Bu 'hakikatler silsilesi'ni inşa eden medya, topluma ideolojik, kültürel ve etik sınırlar çiziyor. Temsillerle toplumsal normları kuvvetlendirebiliyor, bakış açılarını şekillendirip nefret söylemlerini yaratabiliyor, yanlış bilgi ile virüs gibi yayılarak çok tehlikeli boyutlara dahi varabiliyor. Ancak 'ünlü bir düşünür'ün de dediği gibi "elimizde bir koz var: yakalanmamak". Tüm bu hegemonya ve dezenformasyon algısına karşı eleştirel düşünceyi bir 'koz' veya bir 'panzehir' gibi kullanabiliriz.

Bültende yer alan Medyaya Eleştirel Perspektif serisini tam da bu kaygıları taşıyarak hazırladım. Serinin amacını bu yüzyılın en temel ihtiyacı olan medya okuryazarlığı becerisini arttırmak ve hakikatin inşacılarına eleştirel bir perspektifle bakmak olarak belirledim.

Bu serinin ilk yazısında gündem itibarıyla medyanın yarattığı toplumsal cinsiyet temsilleri üzerine odaklandım. Serinin bu bölümünü, "Türkiye Medyasında Toplumsal Cinsiyet Stereotipleri Üzerine Eleştirel Söylem Analizi" başlıklı tezimden derledim. Keyifli Okumalar...

TOPLUMSAL CİNSİYET VE MEDYADA İLİŞKİSİ

'History is his story' Tarih onun hikayesidir. Böyle anlatıldı yüzyıllar boyunca. Toplum, tarih, siyaset ve hepsinin uzantısı medya böyle bir hegemonik dille oluşturulur. Dil hegemonyayı hegemonya da dili yarattı. Dilin en hegemonik söylemlerinden biri kadın ve erkek ikiliğine dayanan toplumsal cinsiyet söylemi ise toplumda hiyerarşik inşayı oluşturan en net söylemlerden biridir. Medya da kitleleri eğiten dönüştüren ve demokratik bir devletin yasama, yürütme ve yargıdan sonraki dördüncü gücü olan bir araç olarak bu söylemin taşıyıcısı ve yeniden yaratıcısıdır. Medyanın yarattığı toplumsal cinsiyet temsilleri ve stereotipler, yüzlerce yıllık toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olduğu gibi, bundan sonraki yüzlerce yıllık sürecin de mimarıdır. Medyada oluşturulan kadın imajının ve kadın temsiline eşitlik temelli dönüşümü, toplumsal ayrımcılığı ve eşitsizliği önemli ölçüde değiştirebilecek bir güce sahiptir. Bu nedenle medyanın toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden eleştirel bir gözle görülmesi elzemdir.

Toplumun neyi tüketmesi gerektiğine karar verme yetkisi üreticinin elindedir. Ancak sosyal medya platformlarıyla birlikte geleneksel medyadan farklı olarak üretici ile tüketici arasındaki fark azalmaya başladı. Kullanıcılar artık medya içeriğini hem üretir hem de tüketir duruma geldi. Bu durumu tasvir etmek amacıyla sosyal medya kullanıcılarına "prosumer" yani "üreten tüketici" adı verilmektedir ve profesyonelleşme olmasa bile, üreten tüketiciler toplumu etkileyen söylemi hem yaratıyor hem de bundan etkileniyor (Yedekçi ve Boschele, 2022). Bu durum aynı zamanda iletişim biçimini de değiştirmekte ve yeni iletişim tarzlarını ve söylemleri ortaya çıkarmaktadır. Bu ortamlarda üretilen içerikler de bazen ifade özgürlüğünün sınırlarını aşan ve cinsiyetçi söylemlerin kitlesel yayılmasında büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle ideolojinin taşıyıcısı olan dilin ve söylemin iktidar ve kimlik ilişkilerinin bağlandığı yer olarak görülmesi dönüştürücü bir etki taşır.

Medyada yer alan haber ve metinlerde dil ve söylemin oluşturduğu temsil ve bunların yarattığı stereotipler medyanın etkisinin anlaşılması açısından oldukça kritiktir. Temsil medya metinleri medya üreticileri ve izleyicileri arasındaki etkileşimin sonucudur (Gündüz, 2019). Ve bu temsiller bir anlamda toplumsal gerçekliği de inşa eder. Temsilin alacağı biçim medyanın niyetini ve amacını belirler. Temsil, sosyal ilişkileri güçlü olan tarafın diğerine karşı oluşturduğu kısmi, önyargılı ve ideolojik imaj olarak tanımlanabilir. Temsiller, diğerine ilişkin düşüncelerimiz, fikirlerimiz, tutumlarımız ve davranışlarımız üzerinde oldukça etkilidir. Temsiller yaş, cinsiyet, ırk ve renk gibi kategorilere ayrılabilir. Örneğin cinsiyet temsilleri erkeklik veya kadınlık olarak verilebilir.

Alankuş'a göre bu ayrımcılıkla birlikte kadınlar da birbirinden farklı olan kişiler tarafından temsil edilir. Siyahların, yoksulların, etnik, ırksal, cinsel ve kültürel azınlıkların medyada yeterince temsil edilmediğini ya da ancak mağdur ya da fail-suçlu olduklarında temsil edilmeye değer görülür.

Dahası, kadınların tasvir edilme şekli sadece medyanın kadınları nasıl gördüğünü değil aynı zamanda toplumun ve iktidarın dünyanın geri kalanını nasıl gördüğünü de ortaya koyar ve egemen ideolojinin bir yansımasıdır. Kadın imajının çoğunlukla daha geniş, kamusal anlamların kazandığı bir yer olduğuna odaklanıldığında, en temel düzeyde, tarih boyunca kadın temsil ve resimlerinin, dünyanın birçok bölgesinde, çeşitli noktalarında siyasi hedeflerin ve toplumsal değişimin simgesi olarak kullanıldığı görülmektedir. Bunun açık bir örneği, Sovyet kültüründe traktör kullanan, çiftlikte veya fabrikada çalışan güçlü, kendine güvenen kadın gibi belirli, "özgürleşmiş" kadın imgelerinin sıklıkla kullanılması veya Afganistan'da olduğu gibi kadının kamusal hayattan ve medyadan tamamen yok edilmesi de bir ideolojinin ve yaratılmak istenen toplumun temsili olarak karşımıza çıkıyor.

Kadınların medyada temsili, farklı araştırmacılar tarafından farklı tarihlerde genellikle benzer bir kategori altında ele alınmıştır. Bu konuda en güncel ve kapsamlı kategori ise Tanrıöver tarafından hazırlanmıştır (2007). Bu kategorilerin başında geleneksel olarak konumlandırılmış ‘makbul’ kadın’ profili yer alır. Cinsel obje veya kurban kadın stereotipleri de medyada sık sık yer alan ve bir dereceye kadar fark edilişi ve analizi kolay temsillerdir. Ancak bu her zaman çok açık olamayabilir sahte eşitlik temsili gibi. Bu noktada başarılı kadınlar kendilerine temsil için yer bulur. En az erkekler kadar ya da daha başarılı olma kaidesi ile yaratılan bir temsil. Sonucusu ise sembolik yok edilmeden gelen temsil edilmeme durumudur. Hayatın bazı alanlarında bazı meslek dallarında hiç kendine alan bulamama ve temsil edilememe durumu.

Sonuç olarak, kadınların medyada temsili hem toplumun ataerkil kodlarının bir yansıması hem de mevcut iktidarın ideolojisinin bir aracıdır. Bu iki husus, kadını temsil eden ve yaratılmak istenen topluma dair çok önemli ipuçları taşıyor.

KAYNAKÇA

Alankuş, S. (2013). “Başka Bir Habercilik İhtiyacı ve Hak Odaklı Habercilik”. *Medya ve Nefret Söylemi. Hrant Dink Vakfı Yayınları.*
Gündüz, M.(2019). *Kadınların Medyada Temsili: Suriyeli Sığınmacılar rneği. ResearchGate.*
<https://www.researchgate.net/publication/349849921>

Tanrıöver, H. (2007). *Forms of Representation of Women in the Media and Women’s Rights Violations.* (S. Alankuş, Ed.). *Gender-Based Journalism* (pp.149-167). *İletişim Vakfı Yayınları.*

Yedekci, E., & Boschele, F. (2022). *Construction of Feminine Discourse in Social Media: The Case of Instagram. International Journal of Cultural and Social Studies, 8(2), pp. 118-140 DOI: 10.46442/intjcss.1175299*



Fotoğraf: Aljazeera



Fotoğraf: Aljazeera



Fotoğraf: Aljazeera



Fotoğraf: The Guardian

The Guardian (Ulusal Saray'ın önünde katledilen kadınlar için yapılan anmadan)



Fotoğraf: AP Photo/Natacha Pisarenko

Arjantin'de ise kadınlar kürtaj hakkının bir sembolü olan yeşil bandanalarla yürüdüler.



Kadınlar Peru'da adalet sistemindeki yozlaşmışlık ve kadınların görünmezliğini protesto etmek için beyaz eşarplarla gösteri yaptı.



Fotoğraf: Vatican News

Güney Afrika ülkelerinde kadınların mücadele zeminini antikolonyal ve kesişimsel bir perspektif oluşturuyor. Kadınlar Afrika kıtasında derin bir yoksulluk, eğitime erişim hakkı ihlali, kadın sünneti, kadın cinayetleri ve kadınların kaçırılması gibi şiddet türlerine ve katliama maruz kalıyorlar.



Fotoğraf: New York Times

Bu sene 14 Şubat Nairobide dark valentine (kara sevgililer günü) katledilen kadınlara adanarak geçirildi.



Fotoğraf: New York Times



Fotoğraf: Daily Africa News

Orta doğu da ise gündem ana belirleyicisi İsrail'in Filistin'de yaptığı katliam ve Gazze'deki kadınları. Kadınlar hep bir ağızdan ateşkes ve dayanışma çağrısı yaptı.



Fotoğraf: Middle East Eye

Mısır'da kadınlar günü Gazze ile dayanışma ve Kahire'de polislin kadınlara yönelik engellemeleri ve kuşatmasıyla geçti.



Fotoğraf: Reuters

Lübnan'da da yürüyüşler Filistin bayrakları, Gazze ve savaş karşıtı sloganlar ve dayanışma çağrısı ile geçti.



Fotoğraf: AP Photo / Hussein Malla

Gazze'de ise kadınlar günü kutlanmadı ve Reuters'ın haberine göre Gazze'de 60.000 kadın savaş koşullarında susuzluk, yetersiz beslenme, sağlık hizmetlerine erişememe gibi temel ihtiyaçlardan yoksun.



Fotoğraf: Ahmed Jalil / EPA

Irak'ın başkenti Bağdat'ta da kadınlar alanlarda toplandı ve sloganlarını haykırdı.



Fotoğraf: Reuters

Afganistan'da da bir grup kadın Taliban'ın baskılarına rağmen eğitim ve özgürce çalışma hakları için sokaklara çıktılar.



Fotoğraf: Anjum Naveed / AP

Pakistan'da Demokratik Kadın Cephesi'nin çağrısı ile kadınlar 8 Mart'ı sokaklarda kutladı ve yürüyüşe polisler müdahalede bulundu.



Fotoğraf: AP



Fotoğraf: Nadeem Khawar (Islamabad, Pakistan)



Fotoğraf: Ted Aljibe / AFP

Filipinler'de de kadınlar polis saldırıları ile 8 Mart'ta yürüyüşlerini gerçekleştirdi.



Fotoğraf: AFP



Fotoğraf: Reuters



Fotoğraf: Jung Yeon-je / AFP

Kore'de gündem yine Filistin ile dayanışmayı.



Fotoğraf: REUTERS / Issei Kato (Tokyo, Japonya)

Tokyo'dan Malta'ya LGBTI+lar 8 Mart'ın öznesi olarak alanlardaydı.



Fotoğraf: REUTERS / Darrin Zammit Lupi (Valletta, Malta)



Fotoğraf: Dailymaverick

Banglade kadın yoksulluğunun en derin yaşadığı ülkelerden biri ve 8 Mart'ın gündemi de bunun üzerinedir.



Fotoğraf: REUTERS / Darrin Zammit Lupi (Valletta, Malta)

Hindistan'da kadınlar içilebilir su talebi için su mataraları gösteriler düzenledi.



Fotoğraf: REUTERS / Darrin Zammit Lupi (Valletta, Malta)

Tayland'ın başkenti Bangkok'ta ise kadınlar hükümetin 8 günlük doğum izni yasasını hamile kıyafetleri giyerek protesto etti.



Fotoğraf: Sergey Dolzhenko / EPA

Ukrayna, Kiev'de ise feminist ve LGBTQ+ aktivistler cinsiyetçiliğe, ataerkiye ve kadın haklarının ihlaline karşı savaş koşullarına rağmen protesto düzenledi.



Fotoğraf: AP Photo / Efrem Lukatsky



Kürt kadınlarından dünyaya: Jin, Jiyan, Azadi

Sergey Dolzhenko / EPA

İngiltere'de 8 Mart'ta ise kadınlar The Handmaid's Tale kostümleri giyerek Kürt kadınlarının özgürlük sloganı olan "jin, jiyan, azadi" "Kadın, Yaşam, özgürlük" anlamına gelen "Woman, Life, Freedom" pankartları taşıdı.



Fotoğraf: REUTERS / Hollie Adams



Fotoğraf: REUTERS / Juan Medina

İspanya'daki 8 Mart gösterilerinde aktivistler yüzlerini beyaz maskelerle kapatarak ve mum taşıyarak gerçekleştirdi.



Mon corps, mes choix, mes droits: Benim bedenim, benim kararım, benim hakkım.

Fotoğraf: CHRISTOPHE ARCHAMBAULT / AFP

Fransada ise gündem kürtaj hakkının yasal olmasına odaklıydı. 30 Ocak'ta Ulusal Mecliste kabul edilen ve "bir kadının kürtaj yaptırma hakkını geri almamaz" bir hak olduğunu öngören yasa tasarısı 28 Şubat'ta Senato'da kabul edildi ve 2024 8 Mart'ın gündemi haline geldi.



Fotoğraf: Cha Gonzalez / Liberation

Ancak Fransa'da 8 Mart'ın gündemini belirleyen bir konu daha vardı: İsrail'in Filistin'e yönelik saldırıları ve Gazze ile dayanışma. Liberation'un haberine göre, Paris'te ki yürüyüşte Filistin yanlıları ve İsrail yanlıları arasında tansiyon yükseldi ve polis müdahalesi ile dağıldı.

Umutsuzluğa Kapılırsan Bu Kalabalığı Hatırla

İstanbul'da 22'ncisi düzenlenen Feminist Gece Yürüyüşü bu sene de yasaklarla ve ablukalarla başladı. Taksim metrosu durakları ve Taksim'e çıkan sokaklar kapatıldı. Ancak kadınlar bu yoğun engellemelere rağmen Sıra Selviler Caddesi'nde bir araya geldi ve feminist gece yürüyüşü başladı. İstanbul'daki yürüyüşte de Filistin halkı ile dayanışma çağrısı yapıldı.



*Apartheid Afrika'da ırksal ayrımcılığı belirten ve beyazların siyahlara üstünlüğünü savunan bir sistemdir. Cinsiyet Apartheid'i ise bu kavramdan türeyen ve cinsiyetleri nedeniyle bireylere uygulanan cinsel ayrımcılıktır.



Bir Barınma ve Hafıza Mekanı Olarak Bayram Sokak

 İrem Uçar

İstanbul'un Beyoğlu ilçesine bağlı Bayram Sokak'ta trans kadınların yaşadığı 12 No'lu bina, Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından 4 Mart 2024 tarihinde mühürlendi.

Bayram Sokak 12 Platformu, İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde, yaşadıkları evlerin mühürlenmesine dair "Mühürleriniz Bizi Yıldırılmaz!" adı altında bir basın açıklaması⁵ düzenledi. Sokakları polis ablukası altına alınan, devletin nefret politikalarıyla daimi bir mücadele içerisinde olan Bayram Sokak Sakinleri için gün geçmiyor ki herhangi rasyonel karşılığı olmayan bir uygulamaya daha tabi tutulmasınlar... Yaşanan barınma hakkı ihlali çerçevesinde Bayram Sokak 12 Platformu'ndan Veronika ile konuştuk.

-Yaşadığınız ağır insan hakkı ihlallerine dair ne söylemek istersiniz?

- Öncelikle Bayram Sokak'ta neler yaşandığından bahsetmek isterim. Aslında Bayram Sokak on yıllardır var olan, trans kadınların kendilerine mesken edindiği bir yer. Özellikle son 3 yıldır, yılda neredeyse iki kez mühür geliyor bu sokağa. Mühürler genellikle üç aylık oluyor ve bu süreçte orada yaşayan trans kadınlar evsiz kalıyor.

Bizleri evsiz kalmaya iten bu durum gün geçtikçe daha zor bir noktaya evriliyor. Mühür aniden gelebiliyor. Üç gün içerisinde bir ay süreyle boşaltmamız isteniyor bazen yaşadığımız evleri. Valizlerimizi, eşyalarımızı alıp binayı boşaltıyoruz ve bu sürede kalacağımız yer hakkında ne yazık ki çok çaresiz kalıyoruz. Trans kadınlar olarak her yerde yaşayamıyoruz. Her semtte var olamıyoruz.

Var olabildiğimiz semtler ise genellikle kentin pahalı semtleri oluyor. Bu yüzden de arafta kalıyoruz aslında barınma konusunda. Bunu belki başta söylemem gerekirdi ama Bayram Sokak'ta var olduğumuz süre içerisinde şiddete maruz bırakılışımız sadece mühürle sınırlı değil. Biz erkek şiddetiyle, polis şiddetiyle, paramiliter grupların şiddetiyle çok sık karşılaşıyoruz. Özellikle geceleri bekçiler bizi çok zorluyor. Ne yazık ki taciz ediyoruz, saldırıya uğruyoruz, şişeler atılabiliyor üzerimize. Aslında orada bulunduğumuz süre içerisinde de birçok şey yaşıyoruz ancak sokağımızı terk etmek istemiyoruz.

Mühürlenmeye dair hukuki süreçle İnsan Hakları Derneği (İHD) ilgileniyor. Bu noktada ise Bayram Sokak 12 numarada yaşayan kadınlar olarak bir dayanışma platformu ve koordinasyon grubu kurduk.

-Taleplerinizden bahsedebilir misiniz? Bu süreçte kurumlardan ve STK'lardan beklentileriniz nelerdir?

-Bu sürece dair birtakım taleplerimiz var elbette. Hukuksuz mühürleme uygulamalarının son bulmasını; sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin, kitle örgütlerinin bizimle dayanışmasını istiyoruz. Özellikle bizimle iletişime geçmelerini istiyoruz. Koordinasyon grubumuza eklenebilirler bu süreçte. Trans kadınların barınma öncelikli olmak üzere, temel haklardan eşit bir şekilde yararlanmasının önünün açılmasını ve bunu sağlayacak uygulamaların olmasını istiyoruz en temelinde.

Yılda neredeyse iki kez hukuksuz mühürleme uygulamalarına maruz bırakılan, barınma hakkı gasp edilen Bayram Sokak sakinlerinin dayanışmaya ihtiyacı var! Sağlık giderlerini ve birlikte yaşadıkları hayvanların bakım masraflarını karşılamak, temel ihtiyaçlarını sürdürülebilir kılmak adına başlattıkları kampanya süreci ise devam ediyor.

⁵ <https://kaosgl.org/haber/bayram-sokak-12-platformu-evlerimiz-muhurlense-de-buradayiz>



Kardeşimsin Berkin, Kardeşimsin Alexis!

 Serav Dicle Amaç

Yürü, yürü. Yürü alabildiğin yere kadar. Dolaş koca şehrin tüm sokaklarını. Her bir köşesinde öldürülen insanları an. Kalabalıktan sıyrıl. Nispeten boş bir sokağa gir. Açık hiçbir dükkan bulama. Gözün bir dükkana asılmış kağıda takılsın ve seslice oku.

**“Berkin Elvan şehit düştü!
Berkin için 2 gün boyunca kepenk kapatıyoruz!
-Okmeydanı Esnafı”**

Yürü, yürü. Yürü alabildiğin yere kadar. Dolaş koca şehrin tüm sokaklarını. Bir köşesinde polisin attığı gaz kapsülü başına isabet edince ölen Berkin’i an. Kalabalığın içine gir. Yolları tıka. İnsanlarla kol kola dur. On binler halinde yürürken bir TOMA önünü kessin. Bağır.

“Polis simit sat, onurlu yaşa!”

Yürü, yürü. Yürü alabildiğin yere kadar. Dolaş koca şehrin tüm sokaklarını. 15 yaşındaki yavrusunu kaybetmiş annenin feryatlarını duy. Hava kararınca evine dön. Otur salondaki eski koltuğuna, al başını ellerinin arasına, düşün kara kara. O anne evine döndüğünde ne yapacak? Oğlunun kokusu ne zaman ayrılacak evinden? Mırıldan kendi kendine.

“Anne ağlama, evlatların yanında.”

Berkin Elvan, tam on yıl önce, 16 Haziran 2013'te Gezi eylemleri sırasında polisin attığı gaz kapsülünün başına isabet etmesi sonucu komaya girdi. 269 gün boyunca komada kalan 15 yaşındaki Berkin, en son 16 kiloya kadar düştü ve 11 Mart 2014'te hayatını kaybetti. Berkin'in ölümüne neden olan polis Fatih Dalgali'nin sanık olarak yargılandığı dava ise 8 yıl sürdü. Mahkeme ilk önce kasten öldürme suçundan polise müebbet hapis cezası verirken daha sonra suçun olası kastla işlendiğine hükmederek cezayı 20 yıla indirdi. Daha sonrasında ise Dalgali'nin geleceği üzerindeki olası etkisi nedeniyle 16 yıl 8 aya düşürüldü. Mahkeme heyeti Dalgali'nin kasten öldürme suçunu işlediğinin sabit olduğuna hükmetti. İstinaf mahkemesi bu kararı onadı, Yargıtay hâlâ bir sonuca varmadı. Ekmek almak için evinden çıkan 15 yaşındaki bir çocuğu öldüren Fatih Dalgali, bir gün bile hapse girmedi.

Bu sene Berkin'in ölümünün 10. yılı. Berkin yaşasa 25 yaşında olacaktı. Bir evlat, bir kardeş, bir arkadaş, bir öğrenci olmaya devam edecekti. Bir çocuk değil, bir yetişkin olacaktı artık fakat her daim çocuk kalmaya mahkum edildi. Her sene olduğu gibi bu sene de anıldı Berkin. 11 Mart Pazartesi günü Feriköy Mezarlığı'nda toplandık. Berkin'in ölüm haberini küçük bir çocukken okulda almıştım, onu onuncu senesinde anmaya ise bir genç olarak okuldan çıkıp gittim. Ailesinin yakarışları on yıldır bir kere bile susmadığı gibi bugün de sessiz kalmadı. Berkin'in öldüğü yaşta olan çocuklar oturdu mezarının başına. Gülsüm Elvan, oğlunun adalet arayışı için yakarıırken yanında Hrant Dink'in eşi Rakel Dink ve Ali İsmail Korkmaz'ın annesi Emel Korkmaz da vardı. “Bizi acılarda akraba ettiler.” demişti Rakel Dink. Mezarlıkta fark edemesem de akşam eve döndüğümde fark ettim benim için ne kadar ağır bir gün olduğunu ve bu sözün kafamın içinde dönüp dolaştığını.

Bu ay Yunanistan'da yapılan Peristeri ve Karşıyaka basketbol maçında bir pankart açıldı. “Yunanistan ve Türkiye Halklarının Ortak Düşmanı Faşizmdir” yazıyordu. Pankartı görür görmez aklıma Alexis geldi. 6 Aralık 2008'de, Atina'nın merkezinde gerçekleşen protestolar sırasında bir polisin silahını çekerek üç el ateş etmesi sonucu göğsünden vurularak 15 yaşında yaşamını yitirdi Alexandros Grigoropoulos. Alexis'in ölümüne tepki olarak Yunanistan'ın birçok şehrinde iki hafta süren ayaklanmalar başladı. 7 Aralık 2008'de yani olayın ertesi günü, Yunanistan Eğitim Bakanlığı tarafından yas ilan edilip tüm okullar kapatıldı. 9 Aralık'ta ise binlerce kişinin katıldığı bir cenaze töreni yapıldı. Ekim 2010'da, Alexis'i vuran polis memuru ömür boyu hapse, devriye arkadaşı ise 10 yıl hapse mahkum edilmişti. Fakat müebbet hapis cezası alan polis daha sonra çıkan bir kanuna dayanarak 2019'da serbest bırakıldı.

“Durmadan düşünüyorum ne kadar çok öldük yaşamak için.” diyor Onat Kutlar bir şiirinde. Berkin bugün yaşasa 25 yaşında olacaktı. Alexis bugün yaşasa 31 yaşında olacaktı. İkisi de en aydınlık günlerinde sonsuz bir karanlığa mahkum edildi. Katilleri hayatlarına devam ederken aileleri ise hiç dinmeyecek bir acıyla cezalandırıldı. Biz de Berkin ve Alexis'in bıraktığı umuda sarılarak mücadelemize devam edeceğiz ve bir gün mutlaka, öldürülen tüm çocuklar için kazanacağız!



Frankenstein'ın Düşündürdükleri

 Şeyma Arıkan

“Sevgi uyandıramıyorsa, korku salacağım. Özellikle de sana, çünkü söndürülemez bir nefret duyuyorum yaratıcıma”

Marry Shelley

Doğduğumuz andan itibaren ataerkiyle sarılmış bir toplumda engellere takılmaya başlarız. Üzerimize yüklenen cinsiyet rolleri, sorumluluklar; doğal bağlar, ahlak, kutsallık, hepsi bir zincir gibi ayağımızı bırakmaz. Yaşamak bir seçenek olarak sunulmadığı halde yaşamak zorunda kalırız. O zaman yaratıcı varsa bizi neden yarattığını sormak ya da yaratılışımızdan şikayetçi olmak hakkımızdır.

Frankenstein romanında geçen bu pasaj yaptıklarından kendisinin değil onu yaratıp dünyaya salıveren yaratıcısının sorumlu olduğunu söyleyen canavara ait. Yaratıcıya ve ölüme başkaldırı fikri de ilk kez fiziksel bir şekilde burada ortaya atılmıştır. Kitap kısaca ölü bedenlerden yeni bir canlı yaratmayı tutkuyla isteyen bir bilim insanının başarıya ulaştıktan sonra pişmanlığını ve yaşadıklarını konu edinir.

“Frankenstein”, filmlerin bizde canlandığı şekliyle canavarın ismi gibi görünse de aslında profesörün ismidir. Yine de asıl canavarın profesör olduğu düşüncesi hiç yanlış değildir. Sadece kendini tatmin etmek için yeni bir canlı yaratmış, onun kalbini kırmış ve kendi sevdiklerinin de mahvolmasına sebep olmuştur. Kendisinden yalnızca sevgi ve dostluk isteyen, yapayalnız doğumuna sebep olduğu canlıdan iğrenmiş, ondan nefret etmiş, onun umutlarını yok edip kötü birisine dönüşerek canavarlaşmasına sebep olmuştur. Toplum alışık olduğumuz şekilde kendilerinden farklı ve çirkin olduğunu düşündükleri bu canlıyı her zaman dışlamış, o insanlara yardımcı olarak iyi niyetle yaklaşmaya çalışırken sadece dış görünüşünden dolayı ona saldırmış ve ondan korkmuşlardır. Bu da, yaratığın kendi sahip olamadığı tüm insani özelliklere sahip olanlardan nefret etmesine sebep olmuştur.

Ataerkil toplum kadınlara, lgbti+lara ve kendisinden farklı gördüğü herkese hep böyle davranmamış mıdır zaten? İnsanlar önce bizleri toplumdan dışlayıp hatalı ilan eder sonra da canavarlaştırır. Kitap, içinde bolca ölüm ve delilik barındırır. Dünyadaki ilk bilimkurgu romanı olarak işaret edilen romanın kadın bir yazara ait olması, kitabı daha da ilginç kılar. 18. yüzyıl kadınların sadece zarif ve nazik bireyler olarak ele alındığı bir dönemdir. Kadınlar bir şeyler üretse de bunların romantik ve ciddiye alınmayan eserler olması beklenir. Öyle bir dönemde içinde barındırdığı olaylarla topluma kafa tutan bu roman bence bilim kurgunun en iyi örneklerinden.

Roman, herkesin itirazlarına rağmen, gemiyle kimsenin cesaret edemediği gizemli kutup yolculuğuna çıkan bir kadınla başlar. 1800'lerde yaşayan bir kadın ya da kız çocuğu olsaydım bu roman bana nasıl cesaret verirdi tahmin edemiyorum. Mary Shelley'nin yaptığı da buna çok benzer bir şeydi . Bir kadın olarak vahşet, kan, dram dolu bir eser yazmak... Ailesine bakınca bunun sebebini daha iyi anlayabiliriz sanırım. Asıl adı Mary Wollstonecraft olan bu kadın, annesiyle aynı ismi taşır. Annesi doğumdan hemen sonra ölmüş olsa da onun fikirleri kızını yalnız bırakmamıştır. "Burada Mary Wollstonecraft'dan bahsetmemek haksızlık olurdu. 1792 yılında yayımladığı 'Kadın Haklarının Gerekçelenirilmesi' isimli, yine dünyanın ilk feminist kitaplarından birisidir. Rousseau gibi, düşünürlere detaylı ve kademeli cevaplar veren bu kitap günümüzde tartışılabilir olsa da kendi zamanında çığır açmıştır.

"Frankenstein" ilk baskısında isimsiz yayınlanmıştır. Nihayet 1823'te, ikinci baskısında Mary Shelley'nin ismi yer almıştır. Bu kitap iki asır sonra hala bana ve birçok kadına ilham olmaya devam eder ve büyüsünü korur.

Kendi yarattığımız yaratıklar, bizi yaratanlar ve keyiflerine göre bizi cezalandıranları anlamak ve dayanışmak için bize yol gösterir. Siz de hala vizyonda olan ilhamını Frankenstein'dan alan , "Poor Things" izleyerek ikisi arasındaki bağlantıyı düşünüp bunları ortak bir düzlemde yorumlayabilirsiniz.

Kaynakça: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Mary_Wollstonecraft

Gizem Aydoğdu'nun kaleminden



6. Sayı



Mesleki Eğitim Programı Adı Altında Yasal Kölelik: MESEM Çocukları Koruyor mu Öldürüyor mu?

 Serav Dicle Amaç

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin iş cinayetleri raporuna göre 2023 yılında 14 yaş ve altı 22 çocuk işçi, 15-17 yaş arası ise 32 çocuk işçi hayatını kaybetti. Peki biz bu çocuk işçi ölümlerinin ne kadarını duyduk? Çocuk işçi ölümleri bizden saklanıyor mu?

Milli Eğitim Bakanlığı, 9 Aralık 2022'de Resmi Gazete'den bir karar geçirdi. Bu karar ile Mesleki Eğitim Merkezi yani MESEM, zorunlu eğitim kapsamına alındı. Adı her ne kadar kulağa nispeten iyi ve sanki öğrencilerin işine yarayacak bir şeymiş gibi gelse de gerçekler tam tersi yönde. MESEM, öğrencileri zorla okuldan koparıp patronlar için ucuz işgücü olarak çalıştırıyor. Bu kapsamda çalışan çocukların sayısı ise yaklaşık 1.4 milyon! Dönemin Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer bunu gururla "1 milyon kayıtlı öğrenci hedefine ulaşmanın mutluluğu içindeyiz. Türkiye'nin her noktasında artık özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için çırak, kalfa ve usta bulmakla ilgili hiçbir sorun kalmadı." diyerek duyurmuştu.

Çırak, kalfa ve usta bulmada hiçbir sorun kalmamış olabilir fakat öğrencilerin sorunları azalacağı yerde gittikçe artmaya başladı. Zira, öğrendiğimiz kadarıyla son bir yılda MESEM kapsamında çalışırken iş cinayetine kurban giden çocukları sayısı 8'e yükseldi. Örneğin; 15 yaşındaki 9. sınıf öğrencisi Erol Can Yavuz, Kütahya'da MESEM kapsamında staj gördüğü atölyede üzerine sunta blokların devrilmesi sonucu, 14 yaşındaki Arda Tonbul İstanbul'da çalıştığı fabrikada başının sac bükme makinasına sıkışması sonucu, 17 yaşındaki Murat Can Eryılmaz ise Kilis'te çalıştığı 13 katlı inşaatın 8. katından düşerek hayatını kaybetti.

16 yaşındaki Zekai Dikici, 17 yaşındaki Ulaş Dumlu, 15 yaşındaki Ömer Girgin, 17 yaşındaki Ömer Çakar da MESEM kapsamında çalışırken iş yerinde hayatını kaybeden çocuklar arasında.

Ceza ve tazminat da çocuklara ait!

Çocukların böylesine acımasız ölümlerle karşı karşıya kaldığı yetmezmiş gibi onlara bir de olası bir iş kazasında ‘cezai ve tazminat sorumluluğu size aittir.’ sözleşmesi imzalatıldığı ortaya çıktı. Öğrenciler bu sözleşmeyi imzalamadıkları takdirde ise mezun olamıyorlar. Çalışan öğrenciler, iş güvenliğinin de denetim de olmadığını ve üstüne üstlük başlarına gelebilecek herhangi bir sorunda kendilerinin sorumlu tutulması durumundan utanç duyduklarını aktarıyor. 15 yaşındaki bir öğrenci, zamandan tasarruf etmek için tezgahdaki makinelerin korumalarının söküldüğünü, çalışanların hızlı üretim yapmaları için baskıya maruz kaldığını ve korumasız makinelerin başında çalışmaktan endişe duysalar da mecburen çalıştıklarını söylüyor. Okulda olması gereken bu çocuklar, işyerinde malzeme eksik diye 2.5 ay boyunca gece 12’ye kadar çalıştıklarını anlatıyor. 16 yaşındaki başka bir öğrenci ise haftanın bir günü gittikleri okulda devamsızlık haklarının 6 gün olduğunu anlatıyor ve haklı yakarışını dile getiriyor: “Patron okul günü işe çağırıp müdüre haber verince devamsızlığa yazılmıyor. Ama ben hafta boyu çalışıp yorgunluktan geç kalınca okula yok yazıyorum. **Patron müdürlük yapıyorsa ne gerek var müdüre?**”.

Adında her ne kadar eğitim kelimesini geçirse de mesleki eğitim merkezi, öğrencilere gerçek bir eğitim sunmuyor. Haftanın dört günü fabrikada, geriye kalan bir günü ise okulda olan öğrenciler okulda oldukları o bir günde de hocaların onları ve dersleri umursamadıklarını söylüyor. Öğretmenlerin doğru düzgün ders anlatmadığını, akıllı tahtadan video açtıklarını, sürekli yazı yazdırdıklarını aktarıyorlar.

Yükselen çocuk işgücü oranı

Türkiye İstatistik Kurumu’nun 2023 yılı çocuk istatistiklerine göre 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı %22.1’e yükseldi. Geçen sene ise bu oran %18.7’ydi. 15-17 yaş arasındaki her üç oğlan çocuğundan biri ve on kız çocuğundan biri aynı zamanda çalışmak zorunda kalıyor. Oğlan çocukların işgücüne katılım oranı %32,2 iken aynı yaştaki kız çocuklarda ise bu oran %11,5. Bu işgücü istatistiklerine MESEM kapsamında çalışan çocuklar, program mesleki eğitim olarak gözüktüğü için dahil edilmiyor. Böylece MESEM’in yasal yollar ile çocuk işçi çalıştırma uygulaması olduğunu, herhangi bir yararının olmadığını tekrar görüyoruz.

Çocukların işgücüne katılımlarına başta babaları olmak üzere aileleri karar veriyor. Derinleşen yoksulluk ile alt sınıf ailelerin daha çok maddi sıkıntı çektiği aşıkır. Çocukları sayesinde cüzi bir miktarda ellerine geçecek para onlar için önem arz ediyor. Çocuklar hem zor şartlar altında çalışıyor hem de asgari ücret bile kimseye yetmezken onun üçte birini alıyorlar. MESEM’in artı yönünün ileride dükkan açmalarını sağlayacak kalfalık ve ustalık belgeleri olduğu söyleniyor fakat işin gerçeğinde öğrenciler bu belgeleri almak için bile para ödemek zorunda kalıyor. Zaten bu ailelerin çok büyük bir çoğunluğunu da geçmişten bu yana çocuklarını liseye veya üniversiteye gönderme imkanı olmayanlar oluşturuyor. Ayrıca annesi ve babası lise altında eğitim almış olan her on çocuktan altısı yine ancak lise altında eğitim alabiliyor. TÜİK, Dezavantajların Kuşaklararası Aktarımı, 2023’e göre kendisi 14 yaş civarında iken annesi lise altında eğitim almış olanların %56,3’ü, babası lise altında eğitim almış olanların %60’ı, yine ancak lise altı eğitimde kaldılar.

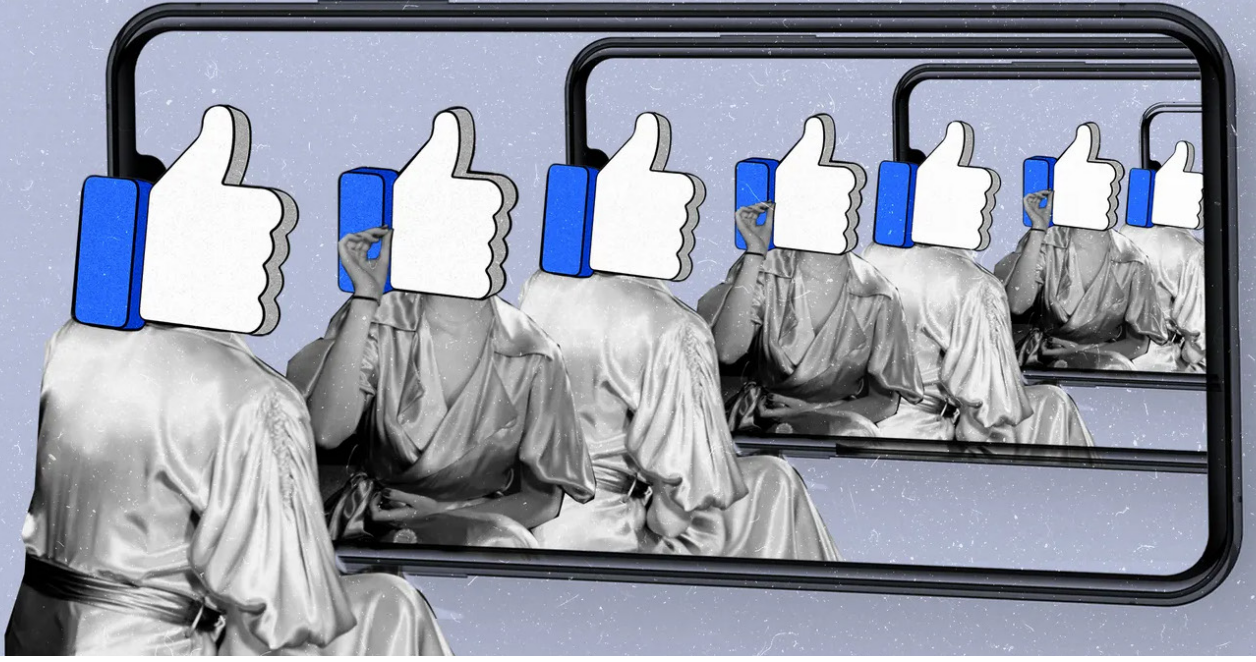
Yaralanmak serbest, hastaneye gitmek yasak!

Şimdi de çocukların ağzından dinleyelim yaşadıklarını. Bir öğrenci, Evrensel gazetesinin yaptığı bir röportajda MESEM’de çalışırken tanık olduğu olayı şu sözlerle anlatıyor: “Bizim gibi MESEM’li bir arkadaşımız iş yerinde sobaya odun atmak için her zaman yaptığımız gibi paletleri kırıyordu. Paletin arkasında çivi varmış ve paletleri kırarken de ayağına çivi battı, ayağı kanlar içinde kaldı. Sonrasında patron hastaneye gitmemesi gerektiğini, giderse de olayın işyerinde yaşandığını anlatmaması gerektiğini söyledi. Hatta arkadaşımıza kızarken arkadaşımızın gerekli iş ayakkabısının olduğunu ancak arkadaşımızın giymediğini söyleyerek kendisini suçladı. Örnek olarak da bizim ayağımızdaki botları gösterdi. Ancak botlar patronun bize iş yerinde verdiği ayakkabılar değildi, kendi botlarımızdı.”

Sanayide tornacıda çalışan Bornova Mesleki Eğitim Merkezi öğrencisi 15 yaşındaki Muhammed de sözlerine “Daha 15 yaşındayım şimdiden çok yoruldum, uzun seneler nasıl çalışacağım bilmiyorum” diyerek başlıyor. Günde 10-12 saat çalışmak Muhammed’i o kadar yormuş ki ramazanın son birkaç günü oruç tutmadığını, dayanamadığını söylüyor. 4 gün iş, 1 gün okul şeklinde ilerlemesi gereken sürecin çoğu MESEM öğrencisi gibi Muhammed için de geçerli olmadığını şöyle aktarıyor: “5 gün işe gidiyorum, 1 gün okuldayım, yalnızca pazar günleri tatilim oluyor. Çalıştığım yer okula gitmem gereken gün bile işe gelmemi istiyor, cumartesi çalışmamam gerekiyor ama cumartesi günü de çalışıyorum”. Muhammed isteklerini ise şu şekilde sıralıyor: “Çalışma saatlerim daha az olsun. Emeğimin karşılığını alabildiğim bir maaşım olsun. Bir de ustalar, patronlar insanları küçük görmeden düzgünce konuşsunlar istiyorum.”

İşçi önlükleri gibi hayalleri de büyük!

Derin Yoksulluk Ağrı’nın bu 23 Nisan’da çıkardığı bilgi notuna göre hala yüz çocuktan altısı eğitime başlayamıyor. Ortaöğretime başlayan beş çocuktan biri eğitimi bitiremiyor. Ortaöğretimi bitiren çocukların da artık nasıl süreçlerden geçtiğini görüyoruz. Türkiye şartlarında ortaöğretime kadar gelmek özellikle yoksul aileler için bir mucize değilmiş gibi çocuklar bir de insanlık dışı mesleki eğitim programlarına maruz kalıyorlar. Küçük çocukların başlarına baret takılıp saniyede çalışmaya gönderilmesi ne kadar acı. Üstlerine büyük gelen işçi önlükleri gibi onlara büyük gelen hayallerle doldurulmaları ne kadar acı. Tek isteklerinin insan gibi bir muamele görmek, kardeşlerinin onlar gibi çalışmak zorunda kalmayıp okuyabilmesi olması ne kadar acı. Bu 23 Nisan’ı da bu acılar ile geçirdik. Bir milyondan fazla çocuk, senenin 364 günü çocuk olamadığı gibi onlara ayrılan tek günde de olamadı. 23 Nisan Çocuk Bayramı ellerinden alındı ve onun yerine 1 Mayıs İşçi Bayramı verildi. 23 Nisan’dan 1 Mayıs’a tüm bayramlarda ülkenin çalıştırılan bütün çocukları için sesimizi çıkarmaya, kendi sesini kendisi bile duyamayan her çocuk için mücadeleye devam edeceğiz.



Medyaya Eleştirel Bir Perspektif: Dijital bir fanusta yaşamak

 Eylem Özkara

Ana ekran> Ayarlar> Digital Denge> Ekran Süresi
Ekran sürenizi görmek için her telefondaki ortalama aşama.

Yapılan bir araştırmaya göre (DataReportal, 2024) dünyadaki ekran kullanım süresi ortalama 6 saat 40 dakika. Türkiye'de ki bu süre ise 8 saat, anlaşıldığı üzere dünya ortalamasının üzerinde. Yani Türkiye'de ortalama bir insan 8 saat dijital bir ekranda yaşıyor, oradan bilgi alıyor, paylaşıyor ve orada sosyalleşiyor. Sosyal medyanın yükselişi ile, ana akım medya, medya patronları ve sermayesi, tek elden kontrol edilen medya etkisini yitirmeye başladı. Buradan bakınca daha çoğulcu ve demokratik bir medya inşası için umut verici gibi görünse de bu kadar basit ve tozpembe değil. Çünkü yeni medya, yeni sermayeyi ve aynı zamanda yeni bir hegemonya biçimini yaratmaya başlıyor.

Dijital bir fanus: Echo Chamber

“Echo chamber”, yankı fanusu anlamına gelen ve sesin bir odada yankılanarak geri dönmesi metaforundan bir düşüncenin fanus içerisinde yankılanarak geri dönmesi anlamını taşıyor. Yani bir sosyal medya kullanıcısının kendi görüşlerinin dijital bir fanusta yankılanması, benzer görüşler ve ilgi alanları ile karşılaşması ve farklı fikirlerle dijitalde yolunun kesişmemesi demektir. Yol burada iyi bir metafordur çünkü dijital medyada kullanıcılar kendi yolunda yürürken bir ‘dijital ayak izi’ oluştururlar.

Dijital ayak izi, internetteki faaliyetlerimizin bıraktığı izlerdir ve bu izler, çevrimiçi iletişimlerimiz tarafından kaydedilen bilgilerden oluşur ve çeşitli yollarla toplanabilir. Dijital izler, web sitelerini ziyaret etmek, sosyal medyada etkileşimde bulunmak, çevrimiçi alışveriş yapmak, arama motorlarını kullanmak gibi çevrimiçi faaliyetleri kapsar.

Dijital ayak izi, politik bir perspektiften ele alındığında ise, bireylerin çevrimiçi etkinlikleri ve dijital izleri aracılığıyla siyasi tercihleri, görüşleri ve davranışları hakkında toplanan verileri içerir. Bu izler, kullanıcıların politik içeriklere nasıl tepki verdiğini, hangi siyasi partilere veya adaylara ilgi gösterdiğini, hangi politik gruplara katıldığını ve çevrimiçi siyasi tartışmalara katılımını gösterir.

Dijital ayak izleri de filtre balonunu oluşturur. “filtre balonu” terimi, Eli Pariser’in 2012 tarihli aynı adlı kitabında kavramlaştırdığı ve bir kişinin çevrimiçi etkinlikleri ve tarama geçmişi gibi dijital izlerine dayalı olarak algoritmalar tarafından kişiye özel olarak oluşturulan ve kişinin gördüğü içeriği sınırlayan veya biçimlendiren bir fenomeni ifade eder. Bu, kişinin çevrimiçi deneyimlerinin özelleştirilmiş ve kişiselleştirilmiş olmasını sağlar, ancak aynı zamanda farklı görüşlere, perspektiflere veya bilgilere maruz kalma olasılığını da azaltabilir. Filtre balonları, sosyal medya platformları, arama motorları ve diğer çevrimiçi hizmetlerde sıkça kullanılan algoritmalar tarafından oluşturulur. Bu algoritmalar, bir kişinin geçmiş tarama geçmişi, beğenileri, paylaşımları ve diğer çevrimiçi etkileşimlerine dayanarak içerikleri kişiselleştirir. Örneğin, bir kullanıcının belirli bir siyasi görüşe eğilimi varsa, algoritma bu görüşle uyumlu içerikleri daha sık gösterir ve kullanıcının diğer görüşlerle karşılaşma olasılığını azaltabilir.

Filtre balonları da bu ‘yankı fanusları’nı oluştururlar. Kullanıcının kendi düşünceleri ile yankılanan hep benzer içeriklere maruz bırakan farklı görüşlerden uzak tutan bir dijital fanus. Peki bu yankı fanusu neden tehlikelidir. Çünkü her şeyden önce toplumsal kutuplaşma yaratabilir, karşıt görüşlere karşı tahammülsüzlük oluşturabilir. Birlikte yaşama ve diyalog gibi temel demokratik değerlere zarar verebilir. Aynı zamanda yanlış veya çarpıtılmış bilginin yayılmasına ve doğrulanmasına yol açabilir. Ayrıca demokratik süreçlere zarar verebilir (Garimella et al.2018). Özellikle seçim dönemlerinde, bu tür ortamlar siyasi manipülasyonu ve yanıltıcı propaganda yayılmasını kolaylaştırabilir. Seçmenler, kendi echo chamber’ları içinde yaşarken, gerçeklikten uzaklaşabilir ve objektif bilgiye erişimde zorluk yaşayabilirler.

Tüm bu olumsuz etkilerine karşın bazı araştırmalara (Guess et al. 2018) yankı fanusunun etkisi fazla abartılıyor ve aslında yankı fanusu terimi yankı fanusunun içinde sıkışıyor çünkü aslında o kadar çok kullanıcı buna maruz kalmıyor. Bu konu tartışmalı olsa da önemli soru işaretleri yaratıyor. Yankı fanusunu kim ya da kimler yaratıyor? Bundan nasıl fayda sağlanıyor? Dijital kullanıcıların ve algoritmik gelişmelerin her geçen gün artması yankı fanusunu nasıl bir boyuta taşıyacak? Ve elbette etkisi nasıl azaltılacak? Yankı fanusunu anlamak ve bu sorular üzerine düşünmek insanların hangi haberleri ve bilgileri gördüğünü anlamaları, algoritmaların ve yeni medya şirketlerinin çalışma sistemini ve dijital okuryazarlığın gelişimi için önemlidir.

Peki buna karşı ne yapılabilir. İlk iş sorunun varlığını kabul etmek ve eleştirel düşünme refleksini geliştirmek ve her karşılaştığımız bilgiye körü körüne inanmamak gerek. Algoritmaların etkisini azaltmak için ise çeşitli anahtar kavramlar kullanmak ve farklı kaynakları takip etmek gerekir. Ve bir de karşı algoritmalar ve yapılmış google uzantıları ve uygulamalar var. Birkaçı: Balanced, AllSides, FlipFeed, EscapeYourBubble, PolitEcho.

Ancak şunun da altını çizmek gerek ki bu fenomenin altında yatan nedenlerden biri insan doğasının da bir yansımasıdır. İnsanlar genelde kendi inançlarını, değerlerini ve düşüncelerini onaylama eğiliminde olabilir ve bu eğilim yankı odalarının oluşmasında önemli bir rol oynar. Yalnızca dijitalde değil reel yaşamlarımızda da yankı fanuslarının varlığını kabul etmek ve farklı perspektiflere açık olma çabası içinde olmak önemlidir. Farklı görüşleri anlamak ve değerlendirmek, daha geniş bir bakış açısı geliştirmemiz ve demokratik değerlerin gelişmesine katkı sağlar.

KAYNAKÇA

DataReportal . (2024) *Global Digital Insights*.

<https://datareportal.com/reports/digital-2024-turkey>

<https://www.wired.com/story/facebook-twitter-echo-chamber-confirmation-bias/>

Garimella, K., De Francisci Morales, G., Gionis, A., & Mathioudakis, M. (2018). *Political Discourse on Social Media: Echo Chambers, Gatekeepers, and the Price of Bipartisanship*. IW3C2 (International World Wide Web Conference Committee). Creative Commons CC BY 4.0 License. <https://doi.org/10.1145/3178876.3186139>

Guess, A., Lyons, B., Nyhan, B., & Reifler, J. (2018). *Avoiding the echo chamber about echo chambers: Why selective exposure to like-minded political news is less prevalent than you think*. Knight Foundation

Pariser, E. (2012). *The Filter Bubble: How the New Personalized Web Is Changing What We Read and How We Think*. Penguin Books.

[https://en.wikipedia.org/wiki/Echo_chamber_\(media\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Echo_chamber_(media))

<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/echo-chambers-filter-bubbles-and-polarisation-literature-review>

Kapak Fotoğraf: **Elena Lacey**

Gençler Ne Der?

Başka Bir Dünya
“Mümkün!”



BAŞKA BİR DÜNYA MÜMKÜN!

 Linda İncir

Her ay ne yazsam diye çok düşünüyorum. Ne kadar düşündüğümü, Aposto’da gördüğüm bir araştırmadan örnek verebilirim.

“Birleşik Krallık’ta yapılan bir araştırmaya göre insanlar günde yaklaşık 43 dakika, yani yılda 37 saat ne yiyeceğini düşünüyor. Bu, ortalama bir çalışma haftasına denk geliyor.”

Benim durumum da buna benzer. Bunun nedeni benim açımdan çok anlaşılır çünkü “Gençler Ne Der?” başlığı altında yazıyor olmanın getirdiği bir sorumluluk olduğunu düşünüyorum. Yazdığım yazının temel amacı ne olmalı diye düşünmeden edemiyorum çünkü bir genç olarak yazdıklarımın bir amaca hizmet etmesini, fark yaratmasını istiyorum. Ama, yakın bir zamanda söylediklerime ters düşecek bir içerik fikrim var.

Böyle gelgitli düşünüyorum olmam aslında “Gençler Ne Der?”de içerik üretmenin konforundan geliyor. Bunu söylemeden geçemezdim. O halde içerik üretmek isteyenleri davet ediyorum. Bekleriz...

Bu ay, hayatın birçok noktasında hem benim karşılaştığım hem de çoğu kişinin karşılaştığını gözlemlediğim zorbalık deneyimlerinden bahsetmek istiyorum.

“Sivil alanda maruz kaldığın bir zorbalık hikayeni anlatır mısın?” sorusundan yola çıkarak başladım. Ee, madem “Gençler Ne Der?” diyoruz, daha çok gencin deneyiminin bu içerikte yer almasını istedim. İhtiyacımız olan özgür alanı başkalarından beklemek yerine çoğu zaman genç olarak birbirimize tanımamız gerektiğini düşünüyorum. Etki yaratabilmek ve farklı deneyimleri aktarabilmek için cevapların anonim olduğu bir form oluşturdum. İçinde yer aldığım topluluklarda, Instagram hesabımda da yaygınlaştırdım.

Gelen cevaplar şu şekilde:

“Yeni katıldığım etkinliklerde genellikle insanlar benimle iletişim kurmuyor ve yemek aralarında yanıma kimse oturmuyor. Bu tür davranışlarla sıklıkla karşılaşıyorum. Genellikle STK’lar uzun süredir faaliyet yürütenlerin birbirlerini tanıdığı bir ortam olup, yeni birisi olduğumda soğuk karşılanıyorum. Bu durum beni birçok kez gönüllü çalışmalarından vazgeçmek istemeye yönlendirdi ancak beni tanıyanlarla ilişkim değişiyor. Sivil alanda bu tür kişilerin olması, sivil toplumun bana üst sınıfların yer aldığı bir alan gibi geldiğini hissettiriyor. Sizin gibi dil bilmiyorum, ülke gezmedim ve sivil alanı daha yeni keşfediyorum. Herkes aynı şartlar altında yaşamıyor ve hayat mücadelesi farklı görünüş, konuşma vb. unsurları içeriyor. Belki de ben de gerginim ve farklı bir ortama giriyorum. Herkesin ön yargılarını yıkması gerektiğine inanıyorum; ortak bir payda etrafında mücadele ediyoruz.”

“Ne yazık ki yaşım sebebiyle birçok kez zorbalığa maruz kaldım. Belli noktalarda bu beni artık kendimi tanımlamak için yaşımı kullanmamaya itti. Bir iş için profesyonel bir şekilde konuşurken yaşımı öğrendikten sonra bana karşı birçok kez üslup, tavır ve işi ciddiye alma oranları düştü ne yazık ki. Zaten direkt olarak size karşı üstün bir tavır takmaya çalışıyorlar. Çevrem tarafından da sivil toplumda da çok desteklenmediği için yaşım bunun tuzu biberi oluyor. Seni kim ciddiye alır ki, o kadar insanın arasında sen ne yapıyorsun, ne yapabilirsin gibi birçok tepkiyle karşılaştım ve birçok kez demoralize edildim.”

“Sen ne yapabilirsin ki tek başına, başına bir şey gelirse yanında kimse olmayacak.”

“Özellikle genç kadın kimliğimle yer alarak ideallerimi gerçekleştirmeye çalıştığım yerlerde 30 yaş üstü bireylerden çokça medya görüntüsü için verilmiş ve asla yerine getirilmeyen vaatler aldım. Birçok şeyin yapılacağını söylendiğini ancak sadece lafta kaldığını gördüm. Yine aynı yaş grubu tarafından projelerimde, konferanslarda aşağı ve kabiliyetsiz görüldüm. Bunların yanında, birçok kez 18 olmadığım gerçeği önemsenmeksizin 18+ erkeklerden masum bir yardım eli gibi gözüken ama aslında birebir yakınlaşma amacı taşıyan buluşma teklifleri aldım. Bu kirli eller çoğaldıkça da network edinme konusundaki kadın-erkek ilişkilerine olan güvenim azaldı.”

Yazılanları okuduğumda derin bir nefes alma ihtiyacı hissettim. Siz ne hissettiniz? Ya da okuduklarınızdan rahatsız oldunuz mu? Ben çok rahatsız oldum eminim çoğu kişinin de başına gelmiştir.

Sivil toplum kuruluşlarının çoğunun ilkelerine baktığımızda karşılaştığımız en temel ilkelerden olan eşitlik-ayrımcılık ilkelerine ne kadar ters olan durumlar okuduk.

Yaş, cinsiyet, fiziksel farklılık, dil ayrımcılığı içeren cevaplar okuduk.

Yaş ayrımcılığına ben de sık sık maruz kalıyorum.

Ben sivil alana dahil olduğum zaman 15 yaşındaydım şu an 21 yaşındayım ve yaşımın halen çok küçük olduğuyla ilgili söylemlere maruz kalıyorum. Yaşımız kaç olunca gerçekten ciddiye alınıyoruz, merak ediyorum. Ya da kime göre, neye göre ciddiye alınıyoruz? Tam olarak ne yapınca ciddiye alınmış oluyoruz?

Ben sorduğum soruyu farklı bir açıdan ele alacağım. Sivil alanda yer aldığım için maruz kaldığım zorbalıklardan bahsedeceğim. Bu tür zorbalığın temelinde; sivil toplum, dernek, vakıf, inisiyatif, örgüt, örgütlenme, gönüllülük vb. gibi kavramların toplumumuzda gerçek anlamlarından uzak yalnızca atfedilen anlamların, olumsuz algıların neden olduğunu düşünüyorum.

Yazımın başında Aposto'dan bahsetmişken Aposto'ya açık bir çağrı yapmak istiyorum. Bu tanımların ne olmadığını anlatan bir içerik fikrine ne dersiniz?

Bunu talep ediyor olmamın nedeni sivil alandan olan kişilere, bizlere, gençlere olan önyargıların çok olması.

Bize yöneltilen önyargılarla dolu bazı ifadeleri aşağıya sıraladım:

“Dünyayı siz mi kurtaracaksınız?”

“Boşa kürek çekiyorsunuz.”

“Siz mi yapacaksınız?”

“İşsiz kalacaksınız!”

“Öyle düşünerek yalnızca kendinizi yoruyorsunuz.”

“Sivil alanda zaman kaybetmeyin, gidin ders çalışın.”

“Para kazanmıyorsanız, boşverin.”

“X kurumu gerçekten sizin fikirlerinizi mi destekliyor? Sizi geçiştirmek için söylemişlerdir.”

“En çok sen biliyorsun, konuş hadi.”

“Siz de her şeye muhalefet ediyorsunuz, daha ne yaparsınız?”

“Bu hayatta başka derdiniz mi yok?”

“Tabii, rahatlıktan hep bunlar, bizim zamanımızda hiç öyle şeyler yoktu.”

“Peki, bundan sana ne? Kendi hayatına odaklan.”

“Otur oturduğun yerde, başkalarının hakkını savunmak sana mı kaldı?”

“Sen şimdi ne olacaksın?”

“Siz, talep ettiğiniz için istediğinizi mi yapacaklar sanıyorsunuz?”

“Hayatta zorluklarla karşılaşmamışlar ki?”

“Size mi kaldı.”

Bu söylemler uzar da uzar...

İçerik hazırlarken neler yazacağımı arkadaşlarımla paylaştım. İçeriği yazmaya başladığım sırada arkadaşım Sarpkaya ile içeriğim hakkında konuştuk. Sivil alanda olduğum için maruz kaldığım zorbalıklardan yola çıkarak içerik üreteceğimi söyledim.

Sarpkaya da bana bir hikaye ile içeriğimi özetleyebileceğimi söyledi. Aslında bu hikayeyi yaşadığımız bu zorbalıklara cevap olarak çok sık anlatırız ve duyururuz.

Hikaye Şu Şekilde:

“Biri okyanus sahilinde yűrűyűŐ yaparken, denize telaŐla bir Őeyler atan birine rastlar. Biraz daha yaklaŐınca bu kiŐinin, sahile vurmuŐ deniz yıldıŐlarını denize attıŐını fark eder ve “NiŐin bu deniz yıldıŐlarını denize atıyorsun?” diye sorar.

Topladıklarını hızla denize atmaya devam eden kişi. “YaŐamaları işin.” yanıtını verince, ŐaŐkınlıkla: “İyi ama burada binlerce deniz yıldıŐı var. Hepsini atmanıza imkan yok. Sizin onları denize atmanız neyi deŐiŐtirecek ki?” der. Yerden bir deniz yıldıŐı daha alıp denize atan kişi,

“Bak onun işin Şok Şey deŐiŐti” karŐılıŐını verir.”

Bu hikayeyi Őimdi de arkadaŐım Sarpkaya ile sohbetimiz űzerine aktaracaĐım.

Sarpkaya, hikayede baŐka birinin de var olduĐundan bahsetti. O kiŐi, gűn batımı manzarası eŐliĐinde kahvesini keyifle yudumlayan biri. Deniz yıldıŐlarını, oradaki kiŐileri umursamayan biriydi. Keyifle kahvesinin tadına varan kiŐinin de kendisi olduĐunu sűyledi.

Aramızda geŐen sohbeti ve onun hikaye yorumunu iŐeriĐime eklemek istediĐimi sűyledim ve Sarpkaya’dan izin aldım.

Hikayeye eklenen űçűncű kiŐinin ne kadar gerŐek olduĐunu, ne kadar Őok olduĐunu bir kez daha hatırlamıŐ oldum.

Műmkűn kıldıĐımız műcadele alanının daha da bűyűmesi iŐin műcadele etmekten asla vazgeŐmeyeceĐimi bir kez daha hatırladım. Ne olursa olsun műcadele alanını műmkűn kılmaya devam ediyoruz.

ivil alanda olmak inanmaktır. İnandıĐın, olmasını hayal ettiĐin dűnya iŐin emek vermektir. Elinden geleni yapmaktır. DeŐiŐtirmek, dűnűŐtűrmektir. Műcadeledir. #dűŐlerindeűzgűrdűnya iŐin el ele vermektir.

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Ali İsmail Korkmaz Vakfının sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.



Gençler Ne Der.

